

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año VIII.

No. 365

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle Gral. Cesar Diaz 1657 U. T. 59 - 3667
Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Buenos Aires, 12. septembra 1936

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo leto \$ 5.—

CORREO
Argentino

TARIFA REDUCIDA
FRANQUEO PAGADO
Concesión 1551

VESEL OBISK V NAŠEM DRUŠTVU

V nedeljo dne 6. septembra pred pričetkom prireditve za fašistične žrtve v Italiji, je obiskal Slovensko Prosvetno društvo I. ravnatelj Narodnega gledališča, dramaturg in pisatelj g. Pavel Golja, ki zastopa slovenski P.E.N. na kongresu mednarodnih PEN-klubov v Buenos Airesu. Že prej napovedani prihod odličnega gosta je zbral precejšnje število članstva, kateremu se je brala iz obraza velika zadovoljnost in ob enem hvaležnost g. Golju, da se je pri tako pičlo odmerjenem času potrudil med nas.

Kakor se je g. Golja izjavil, je bil jako prijetno presenečen ko se je ozrl po društveni sobi. Posebno ga je zanimala knjižnica, katero je obljubil obogatiti v kolikor bo v njegovi moči. (Knjižnica šteje tudi nekaj njegovih del). Nadalje je rekel "Niti od daleč bi si ne mogel misliti, da bom v tej daljni deželi dobil tako lepo organizirane rojake. Saj se mi zdi, da sem neke na slovenskem. Vi ste z nam prirojeno družabnostjo prenesli v to velemesto košček slovenske zemlje kar me nezmerno veseli. Sprejmite pozdrave cele naše domovine, ki ne prestando gleda za vami in vam želi vso srečo. Vedite pa, da tisti ki hrepene po vas, so vaši bratje in sestre trpini kot vi katerim je tudi v domovini večkrat kruh grenak. **TO JE RADI TEGA, KER TISTI KI KRIČE IN IMAJO VEDNO DOMOVINO NA USTIH, TISTO KAR JE VSAKEMU IZ MED NAS NAJDRAŽJE, ZA DOMOVINO NIČ NE NAPRAVIJO, AMPAK JO SRAMOTNO IZDAJAJO IN Z NJO KUPČUJEJO.** Radi tega Vam pravim, da oni ki se trudijo in delajo doma, ter vi, ki ste našo prosveto prenesli v ta daljni kraj, ste pravi ljubitelji domovine, katera bo srečna če Vam bo mogla kaj pomagati v vaši borbi in vas sprejeti zadovoljne na svoje grudi. Zagotavljam vam, da bodo pozdravi, katere mi izročate, pravilno oddani in ravno tako pojmovani, v kar bom postavil vse moje moči."

"Izročite moje najsrčneje in pozdrave iz domovine, vsem bratom po Argentini".

Po teh besedah se je polastilo članstva izredno veselje, ker je prvič slišalo iz ust odgovornega misleca, potrditev izvajanj in programa katerega se Prosvetno društvo drži. Naše delo je odkrito in pošteno. Nočemo biti mačkovičarji in ne lažipatrijotje, pač pa slovenski delavci, ki hočejo socialno in narodno pravičnost. Ponovni dokaz, da smo na pravi poti, nas bo samo ohrabil in dokazal tistim ki pravijo nasprotno da je Slovensko Prosvetno društvo edino, katero more našemu izseljeništvu nuditi prave in poštene slovenske izobrazbe.

Gospodu Golju, pa bodi tu ponovno izrečena naša najsrčnejša zahvala, za vse kar je in kar bo še storil za nas in naš narod.

Andrej Škrbec.

Mala antanta pred razpadom

NEMCIJA IN ITALIJA IŠČETA ZAVEZNIKOV

Kot smo že v zadnji številki na kratko poročali se je mudil v Parizu več dni poljski generalisimus Rydz-Smigly ki je podpisal s francosko vlado vojaško, gospodarsko in politično pogodbo.

Francija bo posodila Poljski večjo svoto denarja za zgraditev železnice do Gdanskega (Danzig) o katerem smo že pisali podrobneje v eni prejšnjih številki.

Na prvi hip je zgledalo, da je Francija pridobila Poljsko za protifašistični blok, v resnici pa je Poljski generalisimus odpotoval v Pariz v sporazumu nemške vlade, kajti slednja se prizadeva na vso moč odtrgati Francijo od Rusije ker Francija je največja ovira velikim idejam Berlina, Rima in Vatikana. Malo poprej kot poljski general se je mudil v Parizu glavni ravnatelj nemških bank, ki je tudi vsevrste trgovskih ugodnosti obljubil Franciji.

Iz Pariza je Rydz-Smigly odpotoval v Benetke kjer se je sestel z italijanskimi fašističnimi veljaki. Poljsko in italijansko časopisje pa je pelo slavospeve velikim diplomatičnim uspehom med Parizom, Varšavo in Rimom.

Medtem pa je že fašistični blok pridobil na svojo stran Romunijo. Sedaj se trudita Nemčija in Italija, da pridobita še Jugoslavijo. Mussolini je obljubil velike jezikovne in časopisne olajšave za slovensko manjšino pod Italijo. Tako je izjavil tudi fašistični pisatelj Marinetti našim pisateljem ki se nahajajo ravno ta čas v Buenos Airesu.

Kot smo tudi že poročali se ima vršiti v Bratislavi na Češkem zborovanje zastopnikov Male antante. Predno pa se vrši to zborovanje je odpotoval jugoslovanski ministrski predsednik Stojadinović v Bukarešt, da se s sedanjim romunskim zunanjim ministrom Antonesco, ki je pristaš fašistov porazgovori o političnih smernicah, ki jih bo treba zavzeti na zborovanju, ki se prične danes.

Mirne vesti lahko že v naprej ugotovimo, kar smo že pred časom predvidevali, da je Mala antanta — razbita. Romunski kapitalisti so svoj narod prodali fašističnemu bloku ker nudi več dobička za njih žepa. Jugoslavija pa Rusije ni nikoli priznala in tudi od Francije se po smrti kralja bolj in bolj obrača, zato je skoro gotovo, da bo današnja vlada pristala na fašistične ugodnosti. Narodni čut zaslužnjene primorskega naroda pa bo s tem zaceljen, če bo Mussolini milostno dovolil kako pratiko ali pa verski list, da bo smel tu pa tam priti med ljudstvo.

Razumljivo je, da se evropski politiki zelo zanimajo, toliko v Parizu in Moskvi kot v Berlinu in Rimu, Anglija bi pa tako na tisto stran potegnila kjer bo kazalo več dobička, kako bo cela zadeva slednjič izpadla.

Čehoslovaška bo slej ko prej ostala na strani Francije in Rusije. Sedaj pa je vprašanje, ali bo Francija, ko bo prišel odločen trenutek,

ostala zvesta zvezi z Rusijo. Poljski je Francija obljubila pomoč v slučaju če bi bila napadena od kake tretje države, medtem ko Jugoslaviji tega ni hotela obljubiti, ker se da razumeti, da Francija ne zaupa Italiji ki preži na Balkan, da pa je popolnoma gotova, da sovjeti ne bodo napadli Poljsko in zato v različnih okoliščinah lahko brez skrbi podpisuje različne pogodbe.

Česar pa Francija noče garantirati Jugoslaviji, pa bi ji brez obotavljanja ponudila Rusija. Tega pa jugoslovanski državniki nočejo ker se preveč bojijo za svoj žep in pa menda tudi da bi jim Bog zameril, če bi imeli zvezo z brezbožno Rusijo.

Če se bo torej fašističnemu bloku posrečilo dobiti na svojo stran Jugoslavijo, tedaj je fašistična diplomacija na celi črti zmagala, kajti računati je treba, da je Jugoslavija največja vojaška in tudi gospodarska veelsila v podonavju in na Balkanu.

Nemško časopisje je najprej napolnilo ušesa svojim čitateljem, da preti velikanska nevarnost Nemčiji od strani Sovjetov. In kadar je domovina v nevarnosti, se pač nihče ne bo branil zgrabiti za orožje in jo braniti. Ker je v Nemčiji vse preračunjeno so tudi to dosegli, da so narod nahujskali proti sovražniku, ki ga pravzaprav nikjer ni.

Hitler je te dni imel v Nurembergu velik političen govor, ki je povdarjal, naj bo narod buden, dokler je čas, da se ne bo zgodilo kot se godi v Španiji, ki da je delo Moskve.

V nadaljnjem govoru je Hitler prikazoval, koliko da je Nemčija napredovala od kar obstoja fašističen režim. Vse to, je dejal diktator, smo napravili brez židov ki so največji škodljivci človeške družbe in je zato tudi v nadalje naš boj proti njim neizprosni.

Na koncu govora, pa je Hitler odločno povdaril, da Nemčija potrebuje kolonije za svoj napredek. Ena teh kolonij bi bila Ukrajina, druge pa tiste ki jih je v svetovni vojni izgubila.

Ker pa tudi Poljska želi postati velika imperijalna država, se je, kot smo v začetku povedali, pred Nemčijo zavarovala s Francijo. V to pa je Nemčija kar brez obotavljanja dovolila in da bo od te strani bolj gotova je še sama poslala svojega bankirja v Pariz. Glavno je, da bo Francija medtem neutralna, ko bi Nemčija operirala s Sovjeti. S Poljsko bi že pozneje obračunala, samo, da bi bila sedaj pripravljena delati v protisovjetski vojni.

Da pa bo tudi druga slovanska zapadna država Jugoslavija na strani Nemčije, ali vsaj neutralna, se je Hitler pogodil z Mussolinijem, da naj ta čas, ko se gre za utrditev fašistične ideje v Evropi, ponudi Jugoslovanom pod Italijo, kot klobaso psu, malo svobode, saj zabiti Slovenci bodo brž zadovoljni. Peli bodo hvalo

Španskim fašistom ni vspel načrt

V zadnji številki smo poročali, da imajo namen fašisti na vsak način zavzeti Madrid in druga važnejša mesta.

Vršili so se ves teden krvavi boji, dosegli pa revolucionarci pravzaprav niso nič. Njih čete so se pomaknile nekaj kilometrov naprej, zasedle pa niso niti eno zaznamovanih strateških točk.

Na afriške vojake, na katere so fašisti največ dali, so se pokazali nezanesljivi. V nekem spopadu so se kar skušali pridružiti vladnim četam. Ko so revolucionarci to zapazili so jih pričeli streljati v hrbet ter so jih veliko število pomorili.

Tudi duhovniki in redovniki ter redovnice so v velikem številu na strani vlade, moški so kot preoblečeni domobranci, ženske pa šivajo obleke in skrbijo za ranjene. Mnogi škofje pa pozivajo narod naj odpove pokorščino Ljudski fronti ter da naj se pridruži revolucionarnim četam ki da edine prinašajo srečo španskemu narodu. V Vatikanu pa so slej ko prej z izjavami neutralni.

Anarhisti so zahtevali od gubernatorja v San Sebastianu, da naj pomori večjo število nacionalistov, ki jih je imel v oblasti, kar je gubernator zavrnil ter dal zapreti anarhiste ki so to zahtevali. S tem postopanjem se popolnoma strinja tudi vlada v Madridu. Zdaj pač ni časa za koko politiko temveč da se za vsako ceno uniči organizirano silo španskega kapitalizma.

Revolucionarci hočejo za vsako ceno dobiti v posest San Sebastian ki je poleg Madrida ena najvažnejših točk za njih zmago. Zato sta pričela general Mola in Franco zbirati velikanke čete za pohod na to mesto.

Po drugi strani pa tudi vlada ne drži križem rok. Poslala je močno ojačenje v San Sebastian ter je pričela z vojnimi ladjami prevvažati otroke in ženske na varno.

Kot po stari navadi so fašistični generali, katerim so se pridružili tudi nekateri škofje in profesorji, izdali nekak proglas na ves svet, češ, da je njih edini namen zboljšati položaj španskega naroda. To pa da je mogoče samo tedaj, če se očisti levičarskih škodljivcev.

Njim enaki v inozemstvu že razumejo, kaj hočejo ti odrešeniki španskega naroda. Ljudstvo v splošnem pa ne bo šlo kar tako na litanice. Čemu pa niso do zdaj, ko so imeli od pamtiveka vso oblast v rokah, še nič dobrega napravili za svoj narod, pač pa so ga izkoriščali, dokler ni priklopelo do vrhunca potrpež-

Bogu in prirejali procesije za veliko srečo ki jih je tako nepričakovano doletela, ostali veliki patrijotje pa bodo prirejali bankete in napevali narodu ki ima tako modre voditelje.

Tako morda računajo, pa ne bo nič.

Vsak bo razumel, da ko bi enkrat Hitler izvedel svoj načrt na severu in bi mu Mussolini držal roko z juga, bi se položaj potem zasukal pa ravno nasprotno. Nemški in italijanski velekapital se je v fašističnem lažipatrijotizmu tako dobro organiziral, da če se ne bo ljudstvo do časa postavilo v bran, mu bo brez nadaljnega podleglo. Potem ne bomo smeli nič drugega 'kulturnega' delati kot hvaliti milo domovino ter si pritiskati pas.

ljivosti. In zdaj je obračun, krvav obračun, drugače biti ne more. Škoda da mora radi nekaj lumpov toliko poštenih in nedolžnih ljudi umreti.

Španska vlada je dobila ta teden novega ministrskega predsednika, ki je obenem socialistični voditelj, Largo Caballero. Ta mož je eden najbolj energičnih voditeljev španskega delavstva in je zato stopil na čelo vlade v najtežjem trenutku, ko se ima vršiti odločilna bitka med fašisti in ljudsko fronto.

Kapitalistično časopisje je zagnalo vik in krik, da je Largo Caballero drugi Lenin ki da ima namen popolnoma boljše vizirati Španijo in da dobiva moralno in materialno pomoč iz Moskve. Azaña predsednik republike, je najprej divjalo protiljudsko časopisje, ni nič drugega kot orodje Largo Caballero, in zadnji Sovjetov.

Naj skušajo pretvarjati resnico kakor hočejo, resnica je samo ena: Narodi se ne pustijo v imenu Boga in domovine vleči za nos. Ker bi bilo res preveč bedasto, da bi se na račun ljudske nevednosti nekateri valjali v izobilju, medtem ko mora večina stradati, ko pa je na svetu dovolj vsega in bi bilo lahko lepo za vsak, če se življenje narodov in človeštva pošteno uravna.

Tega mnenja so tudi najboljši svetovni pisatelji. Če bomo smeli svobodno in pošteno misliti, so dejali nekateri na zborovanju Pen-Kluba, kmalu ne bomo imeli mesta v nobeni državi. Če se bo fašizem tako razvijal si bomo morali poiskati kak otok sredi Oceana ali pa si ga dati umetno zgraditi, če bi ga imeli s kom...

Živimo pač v prehodni dobi ko svit kulture polagoma objema vse narode. Zato moramo biti tudi mi močni in odločni v borbi za boljšo bodočnost.

Pariz. — Francija je dala popolno politično neodvisnost Sirijcem. Te dni se je podpisal v Parizu tozadevni pakt.

V ITALIJI JE PRIČELO PROTIFAŠISTIČNO GIBANJE

Italijanske oblasti so odkrile veliko komunistično organizacijo s sedežem v Rimu ki pa je imela svoje podružnice tudi po drugih velikih mestih. Menda so bili vodje tega pokreta tudi fašisti sami.

Vlada na vso moč zatrjuje, da na stvari ni nič resnice, čudno je potem da je vkljub temu dala poloviti veliko število organizatorjev in da je zloglasna tajna policija Ovra noč in dan na delu in da odkriva vedno več tistih, ki so nezadovoljni z fašizmom.

Sicer pa če bi bil Mussolini res tako velik patrijot kot ob vsaki priliki vpije, naj da svobodo izraza narodu, bo videl kakšen odgovor bo dobil in kako bo italijanski narod pognal njegovo črno bando v morje.

V neki fabriki municiona in orožja je zaposlenih 20.000 delavcev. Kar so se nekega dne pojavili na zidovih fabrike lepaki, ki pozivajo delavce da naj pomagajo svojim delavskim bratom v Španiji, to je Ljudski fronti.

To seveda so napravili delavci sami in je fašistične voditelje naravnost presenetilo.

Rim. — Spričo prevelikega nezadovoljstva med italijanskim ljudstvom je vlada sklenila da se zvišajo plače delavstvu in tudi kmetom je dala neke olajšave.

Italijanski organiziran kapitalizem to zelo nerad napravi, ampak mora, če noče izvati ljudske nevolje. Sicer je italijanski narod do skrajnosti potrpežljiv, vendar ima tudi potrpežljivost svoje meje. Patrijotična in verska tolažila v tudi v skrajni sili odpovedo, in drugače tudi biti ne more.

El Havre. — Francoski delavci ponovno pripravljajo obsežno stavko, ker jim kapitalisti nočejo ugoditi kot je v pogodbi.

Moskva. — od kar je stopil v veljavo zakon proti razporokam je teh vedno manj. V mesecu Juliju jih je bilo samo še 785 in to po vsej Rusiji. Zakon ni nikak šport, je dejal Stalin, temveč resna zadeva.

NIKDAR NE POZABITE

da

Za poslati denar v domovino

hitro in z najmanjšim stroškom,

Za vlagati denar v hranilnico

kjer je varen z dobrimi obrestmi,

Za nakup ladijskih prevoznih listkov

z najboljšimi in najhitrejšimi ladijami od katerekoli družbe,
po resnično nizkih cenah

NUDI EDINO LE

tradicionalni prijatelji slovencev v Argentini

SLOVENSKI ODDELEK

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES
CANGALLO 360

(medtem ko traja zidanje našega lastnega posloppja
na 25 de Mayo in Bmé. Mitre)

VAŠA LASTNA KORIST ZAHTEVA, DA SE POSVETUJETE z nami,
osebno ali pismeno, na kar Vam bomo radevolje takoj odgovorili.

ŠPANIJA UČI

V gigantski borbi, ki jo za svoje človečanske pravice in svobodo bojuje delovno ljudstvo Španije, nas zanimajo predvsem naloge in vloga delavskih strokovnih organizacij v tem usodnem trenutku. Če pa hočemo njihov položaj prvilno doumeti in prav spoznavati njihove ukrepe, moramo poseči nekoliko nazaj, v celoten razvoj španskih razmer, ki so napram ostalim evropskim v marsičem, prav v diametralnem nasprotstvu. Med drugim se poslužujemo tudi podatkov, ki jih je z veliko preciznostjo zbral uvodničar beograjske "Politike" bivši berlinski poslanik naše države, in najsijajnejši duh srbskega socializma, Živojin Balugdžić.

Španija je bila vse do devetnajstega veka dežela inkvizicije, v kateri so neomajano vladali dinastija, plemstvo, cerkev in armada. Na enkrat je posegala v dnevno politiko kasarna, katero so ti sloji znali vedno vplesti v medsebojna razračunavanja, za politično prvenstvo v državi. Narod sam, špansko ljudstvo, je bilo pri vseh teh sporih le postranski gledalec, ki ni smel in tudi ni imel povoda vanje posegati.

Ljudstvo se je smelo le udeleževati bikoborb narodnih veselic, vse drugo se je pa vršilo brez njega in proti njemu. Tako je že rajni "železni" kancler Nemčije, Bismark, pred predesetimi leti izrekel o španskem narodu naslednje karakteristično priznanje: "Španski narod zasluži vse spoštovanje že radi tega, ker se vse njegove vlade trudijo, po svojih najboljših močeh, da ga upropastijo, a on vendarle še obstoja".

Starejšim našim čitateljem bo še znano, koliko prahu so dvignila odkritja o tajnosti španske inkvizicije, ki so jih razni pisatelji optsovali v celih knjigah. Še leta 1908, je sistem, ki ga je azpustila za seboj sveta inkvizicija, umoril človeka, najplemenitejšega Španca, Frančiška Ferrera, samo zato, ker se je trudil organizirati med španskim narodom — ne kako revolucije ali pobune — temveč čisto navadne narodne šole, ki naj bi dvignile strašno zaostali kulturni nivo španskega ljudstva. Ta mož, ta plemeniti človek, je vedel, da tiči korenina zla, v silni zaostalosti in kulturni nižini ljudstva. Ustanovil je zato preko sto svobodnih šol, ki jih je financiral večinoma iz svojega precejšnjega imetja deloma je pa organiziral razne zbirke. In to je bil tisti strašni greh, radi katerega je moral umreti, saj se je vsa španska duhovna in posvetna oblast vedno trudila, da bodi znanje in kulturna le last male previligrane manjšine. Kakor farizeji, ki so obsodili Kristusa, ker je prebujal ljudstvo, pa so mu naprtili obtožbo, da ščuva ljudstvo proti plačevanju državnih davkov tako so si izmislili tudi španski farizeji da organizira Frančišek Ferrer protidržavno gonjo in so ga obtožili, sodili in ustrelili.

Vihar ogorčenja, ki je zajel takrat ves kulturni svet, je plusnil celo v naše male slovenske razmere in nešteto Ferrerjevih slik je viselo zlasti po lokalih, naših delavskih organizacij, grča naših pesnikov, Anton Aškerc, je pa spesnil balado ki opisuje junaški Ferrerov boj, luči proti temi in nazadnje melanholično zaključuje:

Frančišek Ferrer,
pravi častnik —
zdaj si mrtev!

Prvo svitanje v temno noč ubogega španskega ljudstva je prinesla zmaga ljudske fronte pri volitvah v letošnjem januarju. Prvič v zgodovini so bile pozvane široke plasti španskega naroda k političnem sodelovanju. Zanos, ki je zavladal med ljudstvom, je bil nepopisen. Seveda so se kmalu pokazale tudi težave, vladati z

narodom, ki nima nikakršne politične vzgoje, in skoro nikakršnega smisla za ljudsko organizacijo, ki je edina v stanju, čuvati narodne svoboščine.

Ne smemo pozabiti, da je ravno neznosen pritisk prejšnje vladujoče kaste onemogočal vsako politično šolanje ljudstva, ki se vrši lahko le v velikih organiziranih pokreth. Ta mračna doba je množice španskega ljudstva ali pahnila v popolno politično brezbriznost in apatijo, plemenitejše in udarnejše duhove pa navajala v tajne anarhistične krožke, ki so z bombami in dinamitom dajali duška svoji nevolji. Izmed vseh deela v Evropi se je edino v Španiji uveljavil anarhizem kot širok pokret, ki je odklanjajoč vsako udeležbo v političnih podvigih ali pri volitvah, stremel za direktno akcijo.

V tem mileju so se rodile španske strokovne organizacije, zato ni čudno, če je zadobil, zlasti pive čase, anarho-sindikalističen element v njih vodilno vlogo. Ščasoma so se pričele sicer krepko uveljavljati marksistične to je socialistične in komunistične tendence, toda časa je bilo pre malo, da bi se popolnoma uveljavile in prežele duhove s smislom za kolektivni, organizirani nastop, po vseh pravilih moderne strokovne akcije in taktike. V tem prekvašanju je zalotila španske strokovne organizacije sedanja kontrarevolucija, v katero je posegla kasarna po navodilih plemstva, cerkve in enega dela buržuazije. Kontrarevolucionarji so morali pospešiti ta svoj korak, kajti bati se jim je, da se bo ljudstvo privadilo svobodi in se vživelo v svoje pravice.

Ne samo socialistično in komunistično časopisje je zadiviljeno nad neverjetno hrabrostjo in požrtvovalnostjo delavskih bataljonov. Še celo uradna "Prager Presse" piše po poročilu svojega dopisnika, da s takim zaničevanjem smrti, kakor gredo v boj oboroženi španski delavci, še nobena armada ni nastopila. Generalni štrajk, ki so ga proklamirale strokovne organizacije, povsod, kjer so kontrarevolucionarji prevladali, se je izvršil od prvega kolesa do zadnjega klavdiva, kljub temu, da obglavlja soldateska delavce kar v skupinah po dvajset i ndvajset in to noč in dan.

Kdo bo zmagal, je vprašanje, ki si ga s skrbjo stavlja ves kulturni svet? Z železno gotovostjo trdimo, zmagalo bo ljudstvo, naj se že trenutno vojna sreča obrne na to ali drugo stran. — Kadar koli je kako ljudstvo v zgodovini s krvjo branilo svoje dostojanstvo in svobodno, je kri vedno kričala do nebes. Iz enega obglavljenca bo zrastle tisoč borcev. Iz vsakega mrtveca na fronti bo rodila kri novih ljudskih zanosev. Uro zmage ljudstva je mogoče za kak čas oddaljiti, toda odvrniti nikdar. Saj smo videli s kakim jezerom krvi je bila zadušena vstaja v Asturiji l. 1934. No in v sedanji kontrarevoluciji se soldateski baš tu ni uspelo utrditi se, kljub temu, da je ravno na to provinco udarila z vso silo. Ruska revolucija leta 1905. je bila tudi s strašnimi žrtvami zadušena, pa je vendarle prišlo leto 1917. č

Hudo je tam, kjer se je ljudstvo udalo brez borbe. V Nemčiji je bil skoro tak slučaj, pa v dobršnem delu tudi v Avstriji, kjer generalna stavka ni bila stoprocentna. Tudi tam je težje, kjer so bile ljudske sile, že s samim manevriranjem, tako izčrpane, da ni bilo več moči, ko je prišel generalni udar kakor se je to zgodilo v Italiji, kjer so se pred prihodom fašizma vršile skoro vsak teden po dve generalni stavki, ko je pa organiziral fašizem svoj pohod na Rim, so bile pa ljudske sile že tako izčrpane, da se ni

so mogle več postaviti uspešno v bran.

Menda bodo imeli prav tisti, ki trdijo, da je za sedanje čase najbolj posrečen tip francoskega pokreta. On ne izčrpava svojih sil vsak dan. Toda, kadar udari, udari s tako silo, da poide sapa nasprotnikom. Španci so sosedje Francozov in so se od njih že mnogo učili, kljub temu, da je ljudska fronta v Španiji bila preje rojena kakor v Franciji, toda baš francoska ljudska fronta je v najjasnejši luči pokazala, kako moč se ustvari, če se organizirajo vse ljudske množice in demokratine sile v enotnem pokretu pod enotnim vodstvom. Ta čas ima Francija, k sreči, močno vlado ljudske fronte in mogočen ljudski pokret, s katerim zatirani španski narod lahko zanesljivo računa. Goreče svobodoljubje, ki ga je pokazalo špansko ljudstvo, je paž samo na sebi garancija, da sonce svobode, kljub trenutnim krvavim žarkom, ne bo več zatonilo.

Vojaški položaj v španski krizi je, po sedanji poročilih, težje presoјati. Vsekakor je pa videti, da z vojaškim znanjem uporniki boljše razpolagajo, kakor vlada, kateri je ostalo zvesto le malo izkušenejših častnikov, ki bi bili večji prvovrstne strategije. Ali eno dejstvo je, ki ga je odkril baš španski puč in, ki bo dobro služil, če ga upoštevajo tudi druge države. Izkazalo se je, da tisti tabor, katerega ne podpirajo industrijski delavci, v tehničnih sredstvih ne morejo priti do veljave. V Španiji, kjer so se industrijski delavci postavili na stran vlade, kar je bilo samo po sebi razumljivo, se je naenkrat pokazalo, da se upornikom odrekle vse tehnične trupe, predvsem vojna mornarica, ki je kratkoma lo pometala uporne častnike čez krov in operira in to uspešno, kar s samimi podčastniki in s peščico nižjih častnikov, ki so ostali vladi zvesti. Da je mornarica povsem intaktna, imamo potrdilo v vsakodnevnih vesteh, saj je dosedaj popolnoma preprečila prevoz uporniških trup iz Maroka, povrh pa obstreljuje vsak dan uporne postojanke in se ne ustavi niti pred glasovitimi trdnjavami, kakor je Ceuta. Tudi skoro vsa avijacija, kakor divizije tankov, so na vladni strani, kajti teh sil brez sodelovanja profesionalistov ni mogoče misliti. Besede predsednika vlade ljudske fronte v Franciji Leona Bluma, ki je rekel v Ženevi, da se zelo motijo oni, ki mislijo, da je Francija pod ljudsko vlado vojaško slabejša, so dobile v španski revoluciji sijajno potrdilo. Res je kar je rekel Blum, da Francija ni bila nikoli močnejša, kot je sedaj, ko jo branijo poleg velikih množic kmečkega ljudstva tudi tehnično izvežbane roke francoskega industrijskega delavca, kajti pri današnji tehnični izpopolnitvi se s samim mečem, če je še tako širok in še tako kriv, ne opravi mnogo.

č Obrov.

Ali si že pridobil novega naročnika za Slovenski tednik?

INSTITUDO - DENTAL - POPULAR

2261 — AV. SAN MARTIN — 2261

Pregled brezplačno

Izdiranje zob orez bolečin \$ 2.—

Nov način in različne vrste stavljanja zob

DRUŠTVENE VESTI

PRIHODNJA PRIREDITEV SLOV. PROSV. DRUŠTVA

Prihodnja prireditev SPD. I. se bo vršila dne 25 oktobra v dvorani XX Settembre, Alsina 2832.

Istotam se bo vršila tudi velika prireditev Silvestrovega večera.

Gospa, ki je zadnje nedeljo izgubila rokavico v SPD. I. jo najde zopet istotam.

Vsi, ki ste naročili slike iz zadnje prireditve 9 avgusta jih lahko dvignete jutri pri tajniku društva.

ZA V POMOČ FAŠISTIČNIM ŽRTVAM

Jakob Turk \$ 3.—, Franc Kukovec, Rudolf Klarič, Franc Kurinčič, Rudolf Derman in Ivan Kacin po \$ 2. — Josip Lojč, Gruden Ivan, Josip Senica, Ludvik Bratina, Rado Ličen, Josip Škabar, Sebastjan Mozetič, Janko Koron, Stane Rijavec, Jožef Kavčič, Leopold Škrbec, Henrik Kavčič, Jožef Trebše, Stanislav Lisjak, Josip Pezdire, Franc Cigoj, Albin Rogelja, Anton Uleš, Maks Bizjak, Stanič Avgust, Franc Kostanjevec, Franc Kovač, Rudolf Urdih, Josip Kodrič, Milan Rogelja, Makovec Anton, Franc Trebše, Gorjan Ana, Slavica Ušaj, Jelka Špacapan, Pepina Kovačič, Ivan Šavle, Marija Hvala, Milica Špacapan, Paula Špacapan, Marija Pisk, Pepina Kovačič, Rezka Špacapan, Sofija Sulič, Marija Drufovka in Angela Marušič po \$ 1. — Olga Maurič \$ 1.50. Karmen Bernetič, Vida in Mirko Skomina po \$ 0.50. N. N. in Sonja Škrbec po \$ 0.30 Skupaj je nabrajenega doslej v ta namen \$ 59.60.

Rojaki in Rojakinje! Vsi ki imate namen kaj prispevati v to plemenito svrhu napravite to čimprej ter pošljite na naš list. S 30 septembrom zaključimo s to akcijo ter odpošljemo denar žrtvam.

GOSPODARSTVO

SREDSTVO PROTI TRUSTOM

V zadnji številki S. T. smo prinesli seznam nekaterih kartelov-trustov ki obstojajo v Jugoslaviji in kateri ogrožajo življenje malega človeka. Ker taki trusti po večini obstojajo v vseh evropskih državah, da ne govorimo od Italije, kjer je poteptana zraven gospodarske, tudi politična in narodna prostost delavskih množic, je potrebno, da naše čitatelje malo seznanimo z tem tako važnim vprašanjem. V Argentini so do sedaj trusti prepovedani, ali nevarnost je, da se bodo tudi tu vpeljali, ako se ne bodo delavske organizacije pravočasno zganile. Na primer monopol prevoznih sredstev za mesto Buenos Aires, o katerem se toliko piše in govori, bo eden takih trustov. Nekaj kapitalističnih družb se zbere, nastavi tovarne ali kaj sličnega ter nastavlja cene in sploh dela kar hoče. Ker je po zakonu dovoljeno iskorisčanje bližnjega, mu ne more nihče blizu in mora plačati kar on zahteva. Da bo kmet svoj pridelek prodal po resnični vrednosti ter kupil industrijske izdelke po resničnih cenah, da se bo lahko njegov trud isplačal, je torej potrebno, da se preuredijo zastareli zakoni in se jih nadomesti z novimi modernimi, ki bi življenje uredili tako, kot se spodobi današnjemu človeku.

Preurediti zakone, kateri so bili napravljeni ravno za to, da branijo posamezne ali organizirane kapitaliste, je dandanes utopija, kajti proletarci nimajo v parlamentih nobenega zastopnika in če bi ga slučajno imeli, ne more priti do besede, ali pa se, če je kaj vreden, enostavno proda.

Zato je treba iskati ishoda na drugo stran. Poslužiti se tistih poti, katere so dovoljene in po katerih se lahko pride do blagostanja in do zastopnikov v parlamentu, katerega na-

loga bo potem urediti zakone tako, kot bo za proletarijat najprimernejše. In ta pot je "SAMO ZADRUŽNIŠTVO".

Zadružništvo je največji nasprotnik kapitalizma, ker z svojo organizirano silo osamosvoji svoje članstvo, tako, da je prej ali slej navezano le na zadrugo ter na ta način izločit kapitalizem iz svoje srede. Z drugo besedo rečeno, je tudi zadružništvo trust, kateri pa gleda za koristi vsega članstva in so koristi posameznika popolnoma onemogočene.

To je uvidel, precej kasno, tudi jugoslovanski proletarijat, kateri se je z vso silo vrgel na delo, za osvoboditev delavnega ljudstva od pijavk, ki so ga leta in leta iskorisčale.

Pred približno 6 meseci je začel v Hrvatskem gospodarski preporod takozvan "Gospodarska Sloga", o katerem smo že poročali, in katerega se je domala oprijel ves narod. Danes po tako kratki dobi, že šteje v vsaki vasi svojo podružnico in vsaka obrtniška skupina ima svojo zadrugo.

Najprej so kmetje postavili svojim pridelkom cene, potem so obrtniki svojim izdelkom i.t.d. tako, lahko rečemo, da si stojita nasproti dva dobro organizirana nasprotnika: Kapitalizem in zadružništvo. V tem slučaju naj ostane vlada nevtralna, pa je zmaga zadružništva zagotovljena in tudi kapitalisti bodo morali pobrati kmalu svoja šila in kopita in iskati sužnje v drugih krajih.

"Slovenski Tednik"

Calle Gral Cesar Diaz 1657, U. T. 59-3667
Buenos Aires

—o—

INFORMACIJSKI URAD

V vseh zadevah: bodisi, da nameravate katerega svojih vpoklicati iz domovine pa ne veste kam bi se obrnili, da bi kolikor mogoče malo zapravili na času in na denarju, ali nameravate sami odpotovati v domovino, ter v kakršnokoli drugi zadevi, obrnite se do nas po nasvet, ki vam bo gotovo koristilo

POSREDOVALNICA ZA SLUŽBE

Ko iščete službo, zlasti dekleta, vprašajte najprej pri nas. In če kdo ve za kako službo sporočite to takoj na naš urad. Pomagajmo si medsebojno!

NAŠI ZASTOPNIKI

Za Cordobo: Franc Kurinčič, Calle Pinzón 441, Pueblo San Martin.

Za Rosario: Anton Brišar, Calle Ricardone 51.

Za Montevideo: Društvo Ivan Cankar, zastopa Štefan Žalec, Calle Pampas 2045.

Vsi goriomenjeni so polnomočni zastopniki Slovenskega tednika pri katerih lahko poravnate naročnino ali se obrnete do njih za kako drugo pojasnilo tičoč se lista.

Na dalje lahko poravnate naročnino pri Franc Laknarju na Banco Germánico, pri Škrbcu Andrej na Banki Holandés in pri Emilio Živec, restavrant Osorio na Paternalu.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO I.

VABI

— NA —

Veliko Družinsko Zabavo

ki se vrši v NEDELJO dne 13 SEPTEMBRA
ob 4 uri popoldne v svojih društvenih prostorih
GRAL. CESAR DIAZ 1657.

to je tri kvadre od Avenide San Martin proti Gaoni

Na okrašenem in pokritem dvorišču

Na vspredu je več pevskih točk, en kuplet poje Mirko Kosmina

prezanimiva veseloigra:

"ČEVLJAR V BOLNIŠNICI"

Po končanem vspredu

PLES IN PROSTA ZABA

do 11 ure.

IGRA SLOVENSKI ORKESTER

Z pijačo in jedačo dobro preskrbljeno.

Vse rojake in rojakinje vljudno vabi

ODBOR

Dekliška Greda

Tako živimo v Atenah

Atene, 7 avgusta.

Da mrgoli v grški prestolnici milijon ljudi, veste. Že ob 4. zjutraj brnijo prvi avtobusi v središču, ki se imenuje trg Sloge, po grško Omonoia. Siromaki so prvi na nogah, potem kmalu ves trgovski, občinski, politični in vladni svet. Toliko je vrvenja v središču mesta, kakor v vsakem evropsk. vlemestu. In zdaj poleti veselo prigrava solnce. O ljubi Atenci, koliko trpite, kadar ob vročem dnevu samo pogledate na ulico! Sodila sem izprva, da so Grki vajeni vročine, pa sem se zmotila. Ob vsakem vročem dnevu ne čuješ drugega kakor: Poli žesto — zelo vroče... Popoldne ob dveh zapro trgovine in urade. Kakor da je zaspalo vse mesto. Počitek vlada, dokler se ne začne solnce umikati daleč na zapad. Potem pa valovanje po ulicah ne poneha pozno v noč. Eni delajo, drugi veseljačijo. Dve najmodernejši vzporedni ulici od središča mesta do parka Zapiona sta polni lepih Grkov, pa tudi ženske so privlačne, nepozabno koketne, črnih kodrastih glavic, obrazi pa so beli, in to nasprotje ustvarja čudovito privlačno lepoto. Če še povem da se znajo umetniško barvati

in lišpati in elastično hoditi, se ne boste čudili, da Korint že iz zdavnine slovi zaradi ženske nevarnosti. Še hodijo milonske Venere po atenskih ulicah! Tujci prihajajo občudovat stare umetnine, pa se marsikateri zaljubi v živ kip. Ni res, da so današnji Grki samo še odcedek nekdanjih klasičnih plemen. Marsikaj živega še spominja na davnino.

Poleti hité permožnejši domači in tuji svet iz mesta v krasno okolico k morju, v kopališča, zabavišča na sijajno urejena posestva. Vrtovi so tam polni cvetic, najlepših, kar jih je mogel človek vzgojiti. Vile očitujejo prebrisano konkurenco učenih arhitektov. Niti ena stavba ni podobna drugi, čeprav so vse enako krite z ravnimi strehami, okrašene z balkoni in terasami. Ne verjamete, kako lepo je v teh stanovanjih. Videla sem dragocenosti, da bi si lastnik vile napolnil vrečo z zlatom, če bi prodal vse svoje pokazalo špansko ljudstvo, je pač samo na Orientu: če lahko roke tipajo po blesku, po marmorju in zlatu.

Ladje vseh pomorskih držav pristajajo v Pireju ali Faleronu. Dovajajo bogate radovedne, že v deželo ali vsaj take, ki so dolgo štedili, da lahko enkrat pridejo pogledat v klasično Hela-

do. A sam bog vedi, kam gre njihov denar, da so med domačini takšni socialni prepadi. Eni tencjo v bogastvu, drugi pa noč in dan tolčejo trdno siromaščino, kakor malo kje drugod na svetu. Iz zadnjih časov poznam samo enega človeka v Grčiji, ki je uvidel, da je treba naročju pomagati. To je g. Filon, eden najuglednejših mogotcev v današnji Grčiji. Za mejami je njegovo ime malo znano. Sam živi kraljevsko, a za narod je storil najlepše delo, ko je ustanovil prekrasen zavod za mladino, in sicer v Vulju, nedaleč od Aten. Ko poleti zagori mesto v polni solnčni pripeki, hite vsake tri tedne avtobusi k morju, polni otročitev, 500 otrok prepeljejo na sijajno urejeni polotok, da se mladina tam nasolnči in osveži. Na izdatke ni treba misliti. Tam jih že čakajo vseh vrst oblekce, katerih barva odgovarja velikanskemu zidanemu solnčniku, pod katerega se zatekajo v senco ob najhujši pripeki. Spančkat gredo v svoj zavod. In to ni malenkost. Če je zidanih solnčnikov 10, mora biti tudi 10 zavodov. Letos imajo zelo prikupno ravnateljico, ki vodi nadzorstvo, da se v velikanskih medeninastih kotlih kaj dobrega skuha, da vsi majhni bolniki hitro okreva, da se zdrava deca po mili volji zabava in se potem sladko naspančka. Mesec sveti zvečer v njihove izbe, posrebreni valovi šepčejo kodrastim glavicam: Lahko noč!—

Na živilskem trgu v Atenah vam je izbira sa-

FEODORA

Med tem je dama v črnini prispela do stopnic, ki so vodile v najodličnejše kabine.

Ko je šla po stopnicah navzdol, je uporabila največjo previdnost.

Zdelo se je, da se je posebno bala, da bi s kovčgom udarila o tla, kajti ko se je malo dotaknila kakšne stene, se je zdrznila in krepkeje stisnila kovčeg k sebi.

Dama v črnini je postala nekoliko mirnejša šele tedaj, ko je prispela do kabin prvega razreda. V dolgi hodnik, ki je bil pokrit z dragoceno preprogo in ob katerem so se vrstila vrata v posamezne kabine.

Hodila je po hodniku in iskala.

Uslužbenec v tem delu je stopil k njej, se ji spoštljivo priklonil in dejal:

— Oprostite, madame, katero kabino iščete? Po-
vejte mi samo številko, ki nosi vaš vozni listek!

— Ne, ne mislim ostati na parniku, — odvrne dama uslužbencu. — Gre samo za neko presenečenje. Bodite tako ljubeznjivi in mi pokažite, kabino, ki jo je najela sinoči že v pozni noči neka dama!

— Oprostite, toda ne vem za kaj gre. Vendar bom vprašal kapetana. Ali me hočete počakati tukaj? — Takoj se bom zopet vrnil s sporočilom! In uslužbenec izgine.

Dami ni bilo treba dolgo čakati.

Že po nekaterih trenutkih se je vrnil po stopnicah, se ustavil pred damo in ji dejal:

— To kabino je naročila sinoči hčerka gubernatorja Nižnjega Novgoroda.

— Da, tako je! — ga prekine dama v črnini. — Kaj neda, ona namerava odpotovati z "Rurikom".

— Da! In številka njene kabine je 17!

Z vso previdnostjo je dama položila svoj kovčeg na tla, potegnila je iz torbice denarnico, vzela iz nje bankovec za deset rubljev in ga stisnila uslužbencu v roko.

— Gubernerjevo hčerko bi rada presenetila! — je dama v črnini medtem spregovorila.

Gre samo za poslovljni pozdrav, ki sestoji v tem, da bi ji položila kito cvetja na mizo!

Bodite tako ljubeznjivi in mi pokažite njeno kabino! Sicer pa vas prosim, da molčite o tem, nikar ne izdajajte nikomur mojega namena o presenečenju!

— Prosim, izvolite za menoj, — odvrne usluž-

benec, — name se lahko popolnoma zanesete!

Čestokrat se dogaja, da postavi kdo komu v pozdrav kito cvetja v kabino, ali pa kakšen dar.

Tako, prispela sva!

To je kabina številka sedemnajst! Dama, ki jo je naročila, še ni prišla, vendar utegne vsak hip priti!

— Hvala vam za trud! — reče dama v črnini. — Sedaj pa lahko odidete, ne potrebujem več vaših uslug!

Uslužbenec je odprl vrata kabine in pustil damo v črnini vstopiti.

Dama je previdno zaprla vrata za seboj.

Potem pa se je ozrla po sobi ki jo je razsvetljevala električna žarnica.

Človek bi si ne mogel ničesar udobnejšega zamisliti ko je stopila v to kabino. V njej je bilo vsega kar si more razvajen bogataš zaželeli na potovanju. Postelja je stala za rdečo svilnato zaveso.

Njej nasproti je stal rdeč divan, v bližini pa so bila vrata, ki so vodila v kopalnico, tu je stala mizica, pred katero je bil majhen stolček.

Ko je bila dama v črnini v sobi sama, je postavila svoj kovčeg na mizo.

Tedaj si je odgrnila pajčolan, najbrž zato, da bi se iznebila neprijetnega bremena z obraza, v zrcalu pa, ki je viselo na steni, se je pojavila — Sonja. Nihilistka si je zares drznila priti na parnik "Rurik", da bi tam izvedla svojo strašno nalogo, katero so ji naložili preteklo noč.

In Sonja ni vtrepetala.

Nobena mišica se ni zdrznila na njenem obrazu, ko je prišla na parnik, katerega je namerava uničiti.

Z majhnim ključem, ki ga je potegnila iz svoje ročne torbice, je odprla svoj potni kovčeg.

V njem je bilo sicer nekaj obleke, med obleko pa se je skrivala bomba, ki je bila odrejena za to, da požene parnik na Volgi v zrak.

To bombo so izdelali v nihilistički tvornici, od zunaj je bila podobna škatlji za konzerve, majhni pločevinasti škatljici, v kateri je bil prvotno nedolžni grah ali špargelj.

Sedaj pa je bila škatlja napolnjena z dinamitom, potem pa so jo zopet oblepili in samo iz čisto male odprtine je visela tenka svilnata nit, ki je bila približno tri metre dolga, ko je bila odvita.

Takoj bomo videli, zakaj je bila napravljena ta tenka dolga nit, kajti Sonjino delo ni s tem bilo še končano, temveč je sedaj šele pričelo.

Ko je mlada nihilistka z največjo previdnostjo postavila pločevinasto škatlo na mizico, je segla zopet v svoj potni kovčeg, v katerem je imela najrazličnejše predmete, tokrat pa je prinesla iz njega elegantno uro budilko.

Rdečelasna Sonja, ki je slekla svoje črne rokavice gotovo zato, da bi je pri delu ne ovirale, je odprla uro tako, da je bilo videti umetno izdelano kolesje.

Navila je svilnato nit nekolikokrat okrog kolesa na uri, zaprla jo je zopet in postavila na mizo, da bi tedaj škatlo z njeno nevarno vsebino postavila v vazo, ki je bila narejena iz medi in bila krasen okrasek vsake sobe.

Da bi strašno vsebino, ki jo je dala vazi, skrila, je vzela iz svojega neizžerpnega kovčega kito cvetja iz samih vrtnic in ponižnih vijolic.

Prijeten vonj je prihajal od cvetja in v nekaterih trenutkih napolnil vso kabino.

Ta šopek cvetja je Sonja postavila v vazo in nedolžne vrtnice in skromne vijolice so zakrile smrtonosno škatlo — nebo iz cvetlic je zakrilo peklo smrti!

Samo po sebi je umljivo, da ta vsebina ni mogla biti toliko časa ljudem na parniku in samemu parniku nevarna, dokler bi ne bila radi mehanično povzročenega trenja eksplodirala.

Tudi za to je bilo poskrbljeno, kajti svilnata vrta, s katero je bila škatla spojena z uro budilko, bi bila morala samo napeti kolo, kovino, ki je bila na škatlji prirejena nalašč zato, da bi udarilo majhno kladvice — in katastrofa bi bila neizogibna.

Napetost svilnate nitke je morala nastopiti vsekakor ob določenem času, ta čas pa bi bila morala nadzirati ura budilka.

Parnik je bil moral odpluti ob pol osmih, budilka pa je bila napravljena na deseto uro.

Ko bi začela ura budilka drdrati, bi se svilnata nit ovijala, v škatljici nahajajoče se kladvice bi začelo delovati in pripravljati dinamit k eksploziji.

Sonja je temu parniku, ki je bil zapisan smrti, darovala dve in pol ure časa.

Preračunala je tedaj, da ob tej uri parnik "Rurik" bo že dovolj oddaljen od Nižnjega Novgoroda in da bo plul že po tistem delu pokrajine, kjer je Volga podobna morju.

Tam bo torej parnik nenadoma eksplodiral.

Nastopiti bi morala katastrofa strašnih posledic, kajti v pločevinasti škatlji je bilo dinamita, da bi bil parnik lahko raztrgan na tisoče majhnih

dja in zelenjave, sira, oliv, jajc in rib. Pa Evropec še z vse večjim zanimanjem opazuje grški temperament. Po trotoarju je prerivanje, na sredi ceste pa ne smeš, da te ne povozijo. Dalje onkraj živilskega trga zaideš med starinarje. Pravcato židovsko razpoloženje. Od tod pa lahko ogledaš Akropolo z nedostopne strani. Tu so nočne špelunke, kamor menda ponoči ni preveč varno stopini. Oni dan me je zanesla pot ob rob starega gradu in videla sem ljudi prebivati v brlogih kakor v kakšnih slovenskih kurnikih. Otročad je šla za menoj in moledovala žalostna in potrta, da so mi solze zalile oči. Ne, s te strani Aropola ni veličastna. Je kakor oblastna gospodarica nad četrtjo sužnjev.

Grki so trgovci, a orientalisti trgovski svet ne pozna usmiljenja. Če veš to, boš prav razumel grški značaj. Telesna lepota in lepota duše se tu ne skladata. Zahrbtosti je dovolj, maščevalnosti še več. Z oliko tu ne opraviš mnogo, s šibkostjo še manj. Bolje, da imaš v roki motiko in na jeziku grobost. Samo tisti, ki pozna velikanski prepad med bedo na eni strani in zlatu jamo na drugi, bo razumel neprestane puntarske dogodke v Grčiji.

Pri Grkih je žena vedno sama. Dobro se godi samo le priležnicam. C Sloveniji hodimo ženske svobodno, pušimo cigarete, lahko sedimo v

kavarni. Na glavnem trgu v Atenah, kjer so vsenaokrog velike restavracije, kavarne in vablje slaščičarne, pa se giblje le moški svet. Ženske tiče doma, ko gospoda sreba črno kavo in si polni želodce. Atenski gospodje govore samo o trgovini, o politiki, o ljubicah, le redko kdaj o domu. Do otrok pa goje vse posebno ljubezen. Pri črni kavi se sestajajo, tu se razpleta vsa trgovina in politika, znanja pa lahko sklepaš preko poročil in prijateljskih zvez. Na resnico te ne zanašaj. Beseda "jutri" (avrio) je zlagana, čeprav je sleherni dan čuješ tisočkrat. Nikdo ni nikomur odgovoren, vetrovi so jih znesli sem od azijskih dežel do peloponeškega konca. Lišpajo se radi vsi. Zato so večerne promenade za Evropeca zelo zanimive. Človek, ki nima z njimi nobenih poslovnih in drugih stikov, ne bo tajil simpatij do Grkov, a ponavljam: še posebno všeč so mične Grkinje lepo razvitih grud, s kitami ovitimi okrog glav in s črnimi očmi. Noblese je mnogo, gizdalinstva še več. Da pa človek prav spozna atenske razmere, ni dovolj, če se pomudi v Atenah samo nekaj dni in še takrat le največ v evropskih hotelih. Treba je tu preiveti daljšo dobo pa se mu Grčija odpre kakor knjiga, polna lepe zgodovine, a burne sedanjosti.

A. G.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

VSE VENERIČNE BOLEZNI SO OZDRAVLJIVE

z novim načinom, s prenovljeno opremo naše klinike, in zdravljenje pod nadzorstvom poznanega zdravnika specialista Dr. A. IZAGUERRE.

Zdravimo venerične bolezni z vsemi pripomočki, ki so poznani in bili odkriti zadnje čase v Evropi in Ameriki.

GOSPE sprejemamo v posebnih konsultacijah, ki imajo poseben vhod, Dra. Matilde Krasting, diplomirana v Parizu in Buenos Airesu.

ZDRAVNIŠKA TAJNOST ZAJAMOVANA:

Imamo zdravnike specializirane za vse bolezni.

Žarki X. Laboratorji. Zdravniška elektrika.

Za bolnike iz dežele imamo posebne rezervirane sobe, za ženske in za moške, s posteljami od nega pesa naprej na dan.

Dajamo nasvete po pošti v notranjost dežele.

Zdravniški pregled od kakoršne koli bolezni \$ 3.00

Odprto: od 9—12 in od 15—21. Ob praznikih in nedeljah od 9 do 12 ure.

GOVORIMO SLOVENSKI

SUIPACHA 28

delcev.

Nobena deska bi ne bila mogla ostati cela, vse bi se bilo moralo raztrgati, nesrečne potnike pa, ki bi se nahajali na parniku, bi raztrgal sam dinamit ali pa bi jih pobili težki kosi železa in lesa, ki bi padali sem ter tja, težko ranjeni bi potem popadali v vodo, iz katere pa bi se mogli rešiti samo najboljši plavalci, kajti Volga je bila na tistem mestu izredno deroča.

Rdečelasa Sonja je še enkrat premotrila svoje delo s strokovnjaškim pogledom.

Vse je bilo po volji.

Sedaj je šlo samo še za to da se oddalji od "Rurika", kajti popolnoma se je lahko zanesla na delovanje same ure.

Da bo ta nihilistovski atentat še pravočasno odkrit, tega se ji ni bilo treba bati.

Ko bo Aleksandra prišla v svojo kabino, se bodo njene oči seveda takoj ustavile na vazi s prekrasnim cvetjem, vendar bi ji nikoli ne moglo priti na misel, da bi suavila lepe in nedolžne cvetice česa slabega.

Sonja je bila prepričana, da ne bo opazila niti svilnate nitke, ki je spajala vazo z uro budilko.

Pa če bi jo tudi odkrila in bi jo hotela odstraniti, poskrbel bi takoj za potrebno varnost, vendar bi ne storila s tem ničesar drugega, kakor da bi parnik nekaj ur prej zletel v zrak, kajti "Rurik" bi se ne mogel več izogniti svoji usodi, zapisan je bil smrti — strašnemu pogibju.

Še enkrat se je ozrla Sonja, potem pa si je hitro potegnila pajčolan na krov, je srečala uslužbenca, ki ji je pomagal, da je našla pravo kabino.

— No, madame, — jo vpraša uslužbenec vljudno, — ali ste postavili cvetje v kabino?

— Da na mizi v vazi se nahaja, — odvrne Sonja. — Vi boste seveda tako dobri in boste pustili cvetje na mizi, kamor sem ga postavila in se ga ne boste dotikavali?

— Ali smem morda izročiti kakšne pozdrave? — vpraša uslužbenec spoštljivo.

— O, ne, ne recite ničesar! Ne povejte, da sem bila tukaj, kajti to mora biti presenečenje!

Po teh besedah se je nihilistka uslužbencu ljubeznjivo naklonila in odšla.

Že je bila ob stopnicah, ko je naenkrat slišala korake, ki so se bližali po stopnicah.

— Morda pa je to Aleksandra, hčerka gubernerja? — se vpraša Sonja v mislih.

In umaknila se je nekaj korakov, kajti svojo žrtev je hotela pustiti mimo sebe.

To pa so bile tri osebe, ki so stopale po stopnicah navzdol. To je bil visok gospod v vojaškem plašču,

črn ovratnik je imel vzdignjen tako visoko, da mu Sonja ni mogla videti obraza, pod pazduho je vodil damo, oblečeno v elegantno potniško obleko, za njima pa je stopal mladenič, oblečen v vojaško obleko, to je bil najbrž častnikov sluga, ker je za njima nosil prtijago.

Hitro je odpeljal mladi gospod svojo damo mimo rdečelase Sonje Lubanov.

V tem trenutku mlada nihilistkinja ni niti slutila, da je to njen ljubljeni brat Vladimir.

Ona ni slutila, da je morda pred nekaterimi trenutki njemu samemu podtaknila smrt, njemu, ki je tudi spadal med potnike "Rurika".

Prav tako ni spoznal Vladimir Borotin svoje sestre Sonje, kajti na damo, ki je v črni obleki in s pajčolanom na obrazu stala ob steni, se ni niti ozrl.

Pa tudi če bi jo bil videl, bi ne bil spoznal v njej Sonje, svoje sestre, ki jo je po dolgih letih videl samo površno v zaporu Petro-pavlovske trdnjave, potem pa na dvorišču, kjer so jo tako strašno mučili.

Tako sta šla brat in sestra drug mimo drugega ničesar slutiteč, — prav tako, kakor tujca.

Sonja se je ozrla za njimi in videla je, kako je gospod v vojaškem plašču stopil v kabino, ki se je nahajala ob Aleksandrinini, ob kabini, kjer je čakala pripravljena smrt.

— Nesrečnež! — zamrmra Sonja, ki si le ni mogla kaj, da bi ne čutila z mladim častnikom, ki ga je pravkar videla. — On stanuje v kabini in ima za sosedo smrt, česar pa niti ne slutiti!

Ah, strašna je naloga, da moramo uničevati tudi nedolžne ljudi, ki nam niso nikdar ničesar žallega storili, toda geslo nihilistov se glasi, da je boljše, da poginejo tisoči nedolžnih, kakor pa da se en sam krivec izogne svoji usodi!

Nekaj trenutkov pozneje je prispela Sonja na krov parnika in ne da bi se bila mudila, je odhitela po mostu, ki je vodil na obalo.

Naenkrat ji je bilo tako pri srcu, kakor da bi ji gorela tla pod nogami.

Iz tega pa ne smemo sklepati, da je bila strahopetna, nasprotno, ta lepa rdečelasa nihilistka ni poznala strahu, že večkrat je neustrašeno zrla smrti v obraz, naenkrat pa se ji je pojavila misel:

— Kaj če bi slučajno nastala eksplozija prej, če bi nastala sama po sebi, ali ne bi portala tudi žrtev strašnega dejanja, strašne smrti, ki si jo namenila drugim, ki niso ničesar zakrivili?

Toda medtem je že bila na mostu. Kolikor so jo nosile noge je hitela proti obali.

Naposledj je stopila na obalo — in vzdih olajšanja se ji je izvil iz prsi.

Čimprej je hotela zapustiti plavajoči most, ob

katerem je stal "Rurik".

Čemu naj bi tudi še ostala?

Ne bo minilo dolgo, ko bo parnik dvignil sidro, ponosno in veličastno bo zaplaval po Volgi, čez tri ure pa bo postal žrtev neizogibne katastrofe.

Čemu naj bi ostala in čakala, da bo parnik odplul iz novgorodskega pristanišča?

Storila je, kar je morala storiti in kar so ji ukazali, nobena stvar je torej ni več zadrževala, da ne bi temu parniku obrnila hrbta.

Če bo odšla, ji vsaj ne bo treba gledati vseh teh nedolžnih ljudi, ki so hodili zdaj po krovu sem ter tja in o katerih je edina ona vedela, da so izgubljeni.

Toda neka čudna sila, neka nevidna moč ni dovolila Sonji, da bi odšla.

Proti svoji volji je morala čakati, da bo sirena zapiskala in se bo parnik premaknil.

Da, kakor da bi ne bila smeja zamuditi niti najmanjšega prizora na krovu, se je prerinila skozi množico čisto do lesenega droga, ki so ga potegnili zdaj v višini pasu ob mostu in stala je v prvih vrstah gledalcev.

Parnik je bil pripravljen k odhodu.

Most so že dvignili, med "Rurikom" in obalo ni bilo torej več zveze, verige so rožljale, sidro se je dvignilo.

S krova so klicali na obalo še nekatere besede v pozdrav, z obale so jim odzdravljali.

Preostali so mahali z robc, tisti na krovu pa so si prizadevali, da bi še enkrat videli svoje drage in ponesli njih slike s seboj v daljavo.

Na poveljniškem mestu je stal kapetan, še precej mlad in tudi lep človek.

S strokovnjaškim pogledom je premeril delo svojih ljudi in jim še naročil, kaj morajo storiti.

Zamolcklo udarjanje strojev je prihajalo iz globine parnika, zdelo se je, da ti orjaki že komaj čakajo na trenutek, ko se bodo lahko kosali z de-ročo vodo.

— No, kaj mislite, — je slišala Sonja nekega gospoda, ki se je obrnil k svojemu sosedu, — koliko ljudi se pelje danes z "Rurikom" po Volgi?

— Slišal sem, — odvrne drugi, — da se nahaja danes na parniku okrog dva tiroč oseb, to pa je največje število potnikov, kar jih je "Rurik" kedaj nosil!

— Dva tisoč ljudi! — je brnelo v Sonjinih ušesih. — In vsi ti ljudje so radi tebe posvečeni smrti?

Dva tisoč ljudi!

Koliko načrtov za življenje, koliko sreče in veselja, koliko žalosti in trpljenja bo končanega v eni sami minuti — in vse to si storila ti, — Sonja!

Iz nedeljske proslave in manifestacije

V kljub temu, da je bila proslava v SPD. I. za preteklo nedeljo 6 septembra, ko je šesta obletnica smrti bazoviških žrtev, bila napovedana brez plesa, kar je bilo za ta dan edino pravilno, se je zbralo precej lepo število članov in članic ter drugih prijateljev SPD. I., da dostojno proslave dan usmrtitve naših borcev ter obenem protestirajo proti krivičnemu nasilju italijanskega fašizma na naš življenj v Julijski krajini.

Predsednik društva je otvoril sestanek, na kar je povzel besedo tov. tajnik, ki je osvežil spomin vsem prisotnim z kratkimi in jedrnatimi besedami, ki jih radi važnosti prinašamo tudi našim čitateljem:

Dragi rojaki in rojakinje!

Danes praznujemo 6 obletnico smrti onih štirih mladeničev, ki so padli od fašistovskih krogelj leta 1930. Ker je morda tok časa že nekoliko zabil spomin nanje ter so mnogim neznane podrobnosti procesa v katerem so bili obsojeni na smrt, bom skušal v kratkih besedah povedati tragične dogodke, ki so se odigrali na današnji dan pred 6 leti.

10 februarja leta 1930 je bila položena bomba v prostorih tržaškega časopisa "Popolo di Trieste" katera je razstrgala enega urednika in dva uradnika težko ranila. Kakor vseh drugih neprijetnosti ki so se dogodile italijanom v naših krajih so dolžili krivde Slovence, tako je tudi takrat padel sum nanje. Alarmirana je bila vsa tajna policija, povsod so stikali za organizatorij atentata. Vsa korespondenca po poštinih uradih je bila pregledana od fašističnih organov dokler niso po par mesecih prišli na sled tajni organizacij primorskih dijakov. Aretiranih je bilo na stotine rojakov, ki pa so jih po večini v kratkem času izpustili, ker jim niso mogli nič obtežilnega dokazati. 87 pa jih je bilo obdolženih veleizdaje ter postavljenih pred izredno sodišče za zaščito države, iz med teh jih je bilo 28 pobegnilo preko meje ter so bili sojeni v kontumacij.

V vseh civiliziranih državah sveta veljajo pravila, da se sodbe vrše daleč od kraja kjer bi strah, strast ali druge okoliščine zamogle kaliti jasnost sodbe. Fašizem pa je storil ravno obratno. Posebno sodišče ki ima svoj sedež v Rimu je prišlo z vsemi svojimi rablji v Trst. Dne 1 septembra se je pričela razprava pod predsedstvom fašističnega generala Kristinija na pram 16 glavnim obtožencem in dne 5 istega meseca je bila ob 11 uri zvečer izrečena naslednja sodba.

Alojz Španger 30 let ječe, Nikolaj Kosmač 25 let, Vladimir Štoka 20 let, Karol Rupel in Lovrene Čač 15 let, Ivan Obod in Andrej Manfreda po 10 let, Slavko Bevk, Miroslav Bertot, Marjo Zahar in Josip Kosmač po 5 let, Zofija Korze na 2 in pol leti, ter Ferdinand Bidovec, Alojz Valenčič, Franjo Marušič in Zvonimir Miloš na smrt. Še tisto noč so bili na smrt obsojeni prepeljani v Bazovico kjer so jih ob peti uri zjutraj, na vsakega po 15 fašistov, ustrelili v hrbet.

Kar je gnalo krvoločneže, da so tako hiteli s svojim krvavim poslom je bilo vzrokov več glavna pa dva:

V Belgradu so se vršile ravno tisti dan velike vojaške svečanosti. Polki jugoslovanske

armade so dobili nove zastave. Več kot gotovo je, da to ni bilo golo naključje ter da je Italija hotela izvati Jugoslavijo v konflikt. Bili so se pa tudi javnega ljudskega mnjenja, saj so po razsodbi italijanski listi sami pisali na "Popolo di Trieste", da je bomba položil italijan iz maševanja ker je bil izključen iz fašistične organizacije. Na osnovi te izjave je bil tudi nekaj časa zaprt.

Zelo pa so se motili črni tirani, če so mislili, da bo črna noč zakrila njihovo temno dejanje. Francoski, angleski, nemški in avstrijski listi so obsirno poročali o tem procesu ter obsodili laško vlado. Najbolj pa so se za naše žrtve zavzeli naši bratje Čehi. V glavnem mestu v Pragi so takoj imenovali štiri ulice z imeni bazoviških žrtev. Listi pa so tako ostro pisali proti Italiji, da je italijanski poslanik v Pragi štirikrat protestiral pri vladi. Padlih žrtev seveda pa ni moglo nič več obuditi k življenju ki so jih pokopali kar na proste polju nekje.

Spomenika jim ni sklesala umetnikova roka, ni jim vil večji vrtnar lavorjevega venca.

Veliko večji trajnejši in pomenljivejši spomenik jim je postavilo milioni Jugoslovancev v svopih srcih. Iz roda v rod bo prehajala povest o bazoviških žrtvah, ki so dali življenje samo za to, ker niso hoteli zatajiti svojega naroda in jezika.

Nad njihovimi grobovi pa bodo ob vsaki obletnici plavale naše misli kakor nevidni duhovi nemo zroč zadnje bivališče mučenikov.

Danes pa se obenem skupno spominjamo tudi naših staršev, bratov in sester ki jim je vsa kulturna hrana odvzeta ter trpijo pomanjkanje vsake vrste. In vse to po krivdi italijanskega fašističnega režima.

Današnja proslava in manifestacija pa naj velja tudi vsem onim našim fantom katerih trupla trohniijo v daljni Afriki, v Abesiniji, kajti tudi nje je iztrgal kruti fašizem izpod domačega krova ter jih je pogнал v smrt. Tudi ti mladeniči so mučeniki našega naroda.

Vsem pa kličemo: Slava vam mučeniki in drag nam bo vsikdar spomin na vas.

Sledila je deklamacija "O vdova tožna" od Simona Gregorčiča, ki jo je dobro interpretirala članica Sofija Šulič.

Nato je povzel besedo predsednik Jug. patronata v pomoč faš. žrtvam. Govoril je približno takole:

Italijanski fašistovski pesnik in pisatelj D'Anunzio uči: — Kriči, kriči, kriči, tako kriči, da boš vse prekričal in s tem obrnil pozornost nase.

Italijanski fašizem v resnici dela tako. S kričanjem zakriva resnico ter se zdi da celo zmaguje.

Fašizem je za italijanski narod največje zlo, še mnogo večje pa je za našo jugoslovansko manjšino pod Italijo. Uničil nam je kulturne pridobitve, šolo, tisk, slovenski jezik in nazadnje nas je še gospodarsko pritisknil k tlom. Z eno besedo: Vzel nam je vse ter je iz našega naroda napravil čisto navadne moderne sužnje.

Ali smo res podlegli? Nikdar! Četudi so nam vzeli vse, enega nam niso, in to je zavest, da smo in da hočemo biti.

V boju proti fašizmu nismo osamljeni. Rav-

no te dni se vrši v Ženevi zborovanje mladine iz vsega sveta. Ta mladina ki se je rodila nepokvarjena ter želi tako tudi ostati, odločno nastopa proti fašizmu, ker je prepričana da ni vreden nositelj civilizacije človeštva in da je zato obsojen na propast.

Ravno v tem smislu so te dni pričeli zborovati pisatelji iz vsega sveta v Buenos Airesu. Prispeli so iz vseh držav in tako so prišli trije tudi iz Jugoslavije, ki nas je eden izmed njih, g. Pavel Golja, ravno prej posetil, kot ste ga mnogi osebno videli in tudi slišali ko je dejal, da pravi narodni čut je v sreču in ne na jeziku. Ravno tega mnjenja smo tudi mi. Kdor dejansko dela za domovino, je pravi narodnjak in to smo mi vsi ki z delom svojih rok vstvarjamo našo bodočnost, in našo lepšo domovino. Tisti pa ki ob vsaki priliki kričijo o mili domovini računajo z ljudsko nevednostjo, da se na ta način okoristijo.

Svetovni pisatelji PenKluba imajo namen uliti človekoljubnega duha človeštvu ter mu dati lepšega duševnega poleta, ki ne bo prinašalo toliko socialnega zla in krivic. Obsojajo vojne, ki ugonablajo narode in človeštvo. In ker obsojajo vojne, obsojajo fašizem, ker on je tisti ki hoče vojno.

Kot mi vsi na svoj način, tako se tudi učeni možje borijo z umom svetlim mečem proti povzročiteljem človeškega gorja.

Gotovo ste čitali kakšen križev pot so morali hoditi ruski pisatelji, vendar so zmagali in pokazali svojemu narodu boljše pot, v boljše bodočnost. Prav tako pot so hodili tudi naši slovenski pisatelji Ivan Cankar, Simon Gregorčič in drugi ter jo še dandanes mnogi hodijo. Podobno življenje imajo umski delavci tudi drugih narodov.

Prepričani smo, da se bodo mase prej ali slej zdramile ter krenile na pravo pot. Krivica bo samo toliko časa trajala, dokler jo bodo narodi voljni trpeti na svoj grbi. Če pa bi človeštvo podleglo fašizmu, tedaj bi bil tudi duh uklenjen, in črna moč bi zagrnila brezpravno ljudstvo.

Rojaki in rojakinje! Kvišku glave! V boju za naše pravice, kot vidite, nismo osamljeni. Biti pa moramo vedno odločni in samozavestni. Naše geslo naj bo: Delati, delati, delati in vedno delati ter z smotrenim delom dokazati, da se pred realnostjo vse prazne fraze razblinijo v nič. S tem bomo dokazali našo resnično moč, in nekega dne bo nastala silna praznosta pri vseh tistih ki so se pustili zapeljati, in maščevanje nad zavajalci bo grozno...

Brez boja ni zmage. Zato stopajmo v bodočnost vedrega lica in odločne volje. Tedaj smemo za gotovo upati, da se bo po naših vaseh razlivala slovenska pesem in da bo naša domovina rodila dovolj kruha in vina za svoje sinove in hčere.

Popolna naša zmaga pa bo še le takrat, ko bo uničen fašizem po vsem svetu. Zato je naš boj načeloma, ne samo proti italijanskemu fašizmu, temveč proti vsakemu.

Za tem je sledila deklamacija "Na potujčeni zemlji, ki jo je član tov. Avgust Stanič lepo predstavil.

Sledilo je petje moškega zbora: "Oj Doberdob, slovenskih fantov grob", "Slovan na dan"

Za nase male

PASTIR

Neki dan ko smo odstranili staro peč sem našel škatljo polno starih orumenelih papirjev in drugih malenkosti: Spomini detinstva! Ko sem brskal po teh rečeh sem zadel v majhnega pastirja. Pogled nanj mi je vzbudil vsepolno spominov ki so kot večbarvni metulji letali okrog mene.

Vzel sem najdenega pastirja v roke, ga očistil večletnega prahu in pajčevine. Kako ga je skvaril čas. Ni imel več nosa in na večjih krajih je žično okostje pretrgalo njegovo obleko. A v kljub temu me je gledal kot pravi pastir. Spomnil sem se kako sva pred petnajstimi leti delala zmagoslavne pohode po pašnikih in gozdovih, po kurniku in povsod in kako sva bežala pred trdo čelo kostruna ali pred razljučeno gosjo.

Kako različen se mi je takrat zdel svet. Obzorje se je končalo za prvimi hribčki, hiša je bila kraljestvo in dvorišče dežela, golobnjak se mi je zdel nebotičnik.

Če sem v bližnjem potoku našel raka ali videl žabo, in če sem staknil kako ptičje gnezdo, so bile to velike dogodivščine dneva. Najden gumb ali kos barvnega stekla me je kar osrečil.

Še mnogo drugih spominov me obdaja sedaj ko božam pohabljenega pastirja. Med vseh spominov pa najbolj živo stopa predme slika moje umrle sestrice Janke. Komaj 8 let ji je bilo ko jo je ugrabila davica. Bila je dve leti mlajša od mene in kmalu bo petnajst let ko je neusmiljena smrt prišla po njo.

Njeno pravo ime je bilo Lilijana, a babica ji je rekla Janka in tako tudi mi vsi. Janka je bila zelo živahnega temperamenta, nikdar ni bila v miru, vedno je nagajala v kuhinji in ko je mama zavihtela metlo je plesoč odbrzela.

Mene je imela zelo rada in me je občudovala kadar sem se stepel s sovrstniki in sem zmagal.

Janka pa je najbolj ljubila mojega pastirja. Bil je edini cilj njenih sanj. Če je kedaj hotela povdariti, da je kaka stvar lepa, je rekla, da je lepa kot pastir. Seveda se ji je pastir zato dopadel ker je bil moj, in enkrat se je zgodilo, da je bil moj pastir njen. Zgodilo se je takole:

Ob priliki mojega rojstnega dne so mi darovali novo obleko. Hitel sem k babici, da me in "Morje Adrijansko".

Po končanem petju je tov. Andrej Škrbec recitiral simbolično prikazen iz knjige "Na krvavih poljanah".

V zaključek pa je mala Sonja Škrbčeva deklamirala "Moja domovina", ki jo je tako nežno in prepričevalno prikazala, da je namah osvojila srca vseh.

Po skrbno izbranem sporedu je sledilo med zbranimi medsebojno razpravljanje v smislu sestanka današnjega dne.

Plesa društvo ni priredilo ker se mu zdi za kulturni nivo našega izseljenstva preponiževalno, da bi na grobeh svojih bratov — plesalo.

vidi, kako sem nobel. Na dvorišču je imela babica kurnik in navadno sem mimogrede splezal na njega ter z glasnim kikiriki posnemal petelina. Tako sem napravil tudi omenjenega dne. Spodaj pod kurnikom je stala Janka ter mi je navdušena aplavdirala. Toda najnega veselja je bilo kmalu konec. Ko sem splezal raz kurnika sem se zadel ob žebelj in strgal rokav. Pričel sem bridko jokati in sem se odpravil proti domu. Janka ki je stopala ob meni je občutila velik del moje nesreče. Kar naenkrat me je prijela za roko:

— Čuj Dino, tako me je imenovala, ne jokaj, jaz ti zašijem.

— Toda — sem vprašal z glasom polnega nezaupanja, — znaš ti šivati?

— Jaz? Boš videl. Zašijem ti tako dobro, da ne bo nihče opazil.

Ko sem bil enkrat doma sem se vlegel na klop za hišo. Janka je poleg mene kleče in svečanim obrazom pričela šivati. Ko pa je končala z delom je ona prva opazila napako: rokav je bil plav a sukanec bel. Toda kmalu se je znala pomagati. Šla je po črnilo in s prstom namazala šive. V tem veselju sem ji daroval mojega pastirja.

— Dino, kaj mi ga res daš?

— Da.

— Res, Janka!

— Za vedno?

— Za vedno!

— Prizezi!

In sem prisegel.

Janka je pograbila pastirja in z veselim krikom planila na vrt. Zvečer ko je bilo treba iti spat je Janka pokleknila na svoje posteljico ter pričela moliti s pastirčkom v naročju. Ko pa sem se jaz hotel sleči, se je rokav na laktu spet strgal.

— Kaj je to! — je vprašala mati. O groza! Janka je rokav prišla k srajci. Dobra mamica je komaj zadrževala smeh, vendar me je našeškala po zadnji plati.

Drugi dan sem Janki odvezel pastirčka, ker sem bil uverjen, da najna pogodba ne drži več, ker mi je slabo sešila rokav in sem bil še tepen povrhu. Zahteval sem ga nazaj in sestrica mi ga je našobljena vrgla pred noge. Odslej sem skrbno pazil na mojega pastirčka. Ko sem šel v šolo sem ga del pod omaro, vendar sem vselej opazil, da ga je Janka obiskala.

Uboga Janka. Čeravno je bilo njeno življenje tako kratko ni mogla preko njega brez žalosti.

Neki dan pa je kar nenadoma obolela za davico. Mene so odpeljali k babici. Imela je lepo uro, ki ko je bila, so prihajali pred okno različni vitezi in neka majhna ženska, ki je vselej prikimovala. Zame je bil pravi čudež ta ura.

Babica mi je povedala, da je Janka zelo bolna. Rada da pa bi imela mojega pastirčka, mojega pastirčka da hoče... mojega pastirčka!

Ne vem kak škrat me je premotil, da sem skrnil mojega pastirčka pod jopo ter odšel z njim na polje. Za nobeno ceno ga nisem nameraval dati. O ta Janka sem si mislil, ni zadovoljna da hodi v šolo, da sta oče in mati ve-

dno pri nji in jo vsi ljubkujejo, hoče še mojega pastirja, pa ga ji ne dam, ne in ne.

Zvečerilo se je in sem se napolil s pastirčkom domov. Ko sem prišel na dvorišče sem videl babico ki je sedela na klopi s sklonjeno glavo in po velih licih so ji polzele debele solze. Nič nisem vprašal le neka težka slutnja je legla name.

Skoro sovražno sem pogledal pastirčka in se kesal zakaj ga nisem dal Janki.

Tisto noč sem imel čudne sanje. Sprehajal sem se po vrtu ki ga je predstavljala stara ura. Na mesto tistih vitezov je prišel ven moj pastirček in namesto tiste kimajoče ženske je bila moja sestrica, ki se mi je smehljala. Naglo sem se prebudil ter skočil s postelje.

— Babica!

— Kaj hočeš otrok moj?

— Pastirček... pastirček... mogel bi ga dati Janki.

Babica me je mehko objela in mi jokaje povedala, da je Janka odšla včeraj v nebesa. Nič več nisem mogel zaspati. Zjutraj so me peljali na očetov dom. Na dvorišču je bilo vsepolno ljudi. V sobi na odru pa je med mnogimi rožami nepremično ležala Janka. Mamica je bridko jokala in jokal sem tudi jaz.

Ko smo drugi dan sedli k mizi je bil Jankin prostor prazen. Oče je odmaknil jed obrnil se je proč ter skrnil solzo, mamici se je tudi enako storilo, in plakal sem tudi jaz.

— Ubožica moja — je ihtela mati. — V zadnjem trenutku me ni nič več poznala, v vročici je neprenehoma govorila o nekem pastirčku...

In sedaj po petnajstih letih je pastirček kateremu je ostala Janka do smrti zvesta zopet v mojih rokah.

Mlad sem še in smem mnogo dobrega pričakovati od življenja. A vse bi dal, da bi še enkrat videl Janko in ji mogel reči: — Janka moja, vzemi pastirčka dam ti ga in tvoj bo za vedno.

Dino

POZOR ROJAKI

Ako se odločite si nabaviti dober radioapar, ne nasedajte kričeči reklam. Obrnite se na rojaka, ki Vam bo v vsakem ziru pošteno ustregel.

KONSTRUKCIJA
MODERNIZACIJA
VRAVNAVA
NAPELJAVA ELEKTRIKE
PRODAJA MATERJALA

Garantirani radioaparati, ki dosežejo vse svetovne radiopostaje

APARAT SUPER s 5 žarnicami \$ 60.—

Prva slov. radiotehnična delavnica
ANDRES ARGUIBEL 1468, dep. 5
Buenos Aires

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$.
lepo sliko v barvah

Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

F. Quiroga 1275 in 1407 DOCK SUD

PRIMORSKE VESTI

Cerkno. — V Kopačnici-Podpleče so italijanske oblasti dne 22. julija aretirale jugoslovanskega državljanca 30 letnega Franca Kunstla, lesnega trgovca doma iz obmejnih Žirov. Omenjeni je imel potni list v redu, ampak so ga obdolžili, da ni bil zanesljiv.

Mune, Istra. — Neka učiteljica doma iz Tolminskega je govorila z otroci Marije Pelosa slovensko in ko so za to zvedeli karabinerji so udrli v hišo omenjene matere ki se je javnih organov tako prestrašila, da je za posledicami umrla. Učiteljica pa je bila za kazneni premeščena v južno Italijo.

Bistrica. — Iz zaporov se je vrnil ves bolan Slavko Ničič, ki je bil dobil pet let zapore, kot smo svoj čas poročali.

Tolmin. — Ker so kmetu Klančarju iz Poljubina fašistične oblasti odvzele polje za vojaške svrhe, je od žalosti zblaznel in umrl.

Postojna. — V Novi Sušici pri Košani so fantje priredili ples in ker niso dovolili vojakom vstopa, so jih ti pričeli izzivati. Do boja ni prišlo ker so orožniki posegli vmes ter odpravili vojake.

— **Blizu Ajdovščine** je utonil v Vipavi 24-letni Ivan Krašna. Fant se je kopal. Nenadoma mu je postalo slabo in je omahnil v vodo. Njegovo truplo so kmalu potem našli na nasprotnem bregu vode.

— **Dva požara.** V Sabljah pri Sv. Križu na Vipavskem je pred dnevi pogorel dom Rudolfa Severja. Lastnica hiše Marija Novakova iz Trsta je oškodovana za 10.000 lir. V stari gorici pri Gorici pa je požar pretekli teden hudo poškodoval hišo posestnice Marije Pavšičeve, ki je oškodovana za 5000 lir.

— **Na progi Podbrdo-Gorica** je v bližini Grahovega padel iz vlaka Drago Sbert. Njegovi starši, ki so bili z njim v vlaku, so sicer takoj alarmirali železničarje, ki so vlak ustavili. Toda dečka so našli poleg proge že umirajočega. Z istim vlakom so ga prepeljali v Gorico, kjer je bil takoj oddan v bolnišnico. Zdravniki imajo malo upanja, da bi mu rešili življenje.

— **Demonstracija.** Kakor poroča "Gazzettino", se je pripetil v št. Vidu nad Vipavo v nedeljo 19. t. m. razbrljivi incident. V št. Vidu se je tedaj mudil goriški nadškof Margotti, ki je imel v župni cerkvi tudi pridigo, a v italijanščini. Nenadoma ga je prekinila 35-letna Biteznik, hči šentviškega cerkovnika in pričela glasno protestirati proti italijanski pridigi. K njej so takoj pristopili fašisti in karabinerji ter jo s silo odvedli iz cerkve. Prepeljana je bila v zapore ter bo postavljena pred sodišče.

— **V Selu pri Črničah** je kamjon podrl 40-letnega Rudolfa Kristančiča iz Podgore, ki se je peljal na kolesu, ter ga s tako silo vrgel ob tla, da je ostal na mestu mrtev.

— **V Gorici** so ustanovili zavod za zaščito izpuščenih kazencev. Svoje prostore ima v ul. Barzellini.

— **Na dve leti** in 3.400 lir je bil obsojen Josip Kuštrin, star 58 let iz Čepovana, ker je hotel izsiliti z grožnjami od Marije in Antona Glešič iz Šempasa nekaj zlatnine v vrednosti 300 lir. 10 in pol meseca in 1.050 lir kazni je dobil Kragelj Franc, star 35 let, iz Sv. Lucije,

ker si je nepravilno prilastil 370 lir svojega delavskega tovariša Franca Muravca.

— **Iz tržaškega fašja** so bili izključeni Turk Ivan, Renes Ivan, Cecchini Ludvik, Cecchini Benjamin, Cecchini Hieronim.

— **Na Goriškem** se je rodilo v juliju 60, umrlo 68, porok je bilo 20.

— **V tržaški pokrajini** in Trstu je bilo v juliju 287 rojenih (v juniju 300), torej 13 manj, mrtvorojenih 12 (19) — 7 manj umrlih 233 (240) — 7 manj, porok 174 (162) — 12 več.

Planinsko-jamska komisija za Julijsko Krajino je z dovoljenjem vojaških oblasti izvršila vrsto raziskovanj na Nanosu. Z 18 člani je raziskala 20 jam med Rjavim hribom (1091 m) in med Velikim Bukovcem (1256 m). Značilne so te jame po svojih navpičnih rovih, ki so globoki do 80 m in na dnu katerih se nahajajo še sedaj v vročem poletju debele plasti ledu. V neposredni bližini jam je bila temperatura 18 stopinj, a globoko v jami 2 pod ničlo. Nekdaj so led iz teh jam vozili v Trst in Gorico, ko še ni bilo tovarn za led. Najgloblja brezdna ležijo 116 in 140 m globoko z razsežnimi rovi. V Julijski Krajini je dosedaj znanih, preiskanih in registriranih 3.285 jam.

— **Labinjski premogovnik** da na leto 1 milijon ton dobrega črnega premoga. — Dnevno ga izkopljejo 3000 ton. V rudniku je zaposlenih direktno in indirektno okrog 6000 delavcev, Rovov je 180. V nekaj letih hočejo doseči letno kapaciteto 3 milijonov ton. Pravijo, da so ležišča precej obsežna in da segajo celo do Trsta in v nekaterih krajih do morja.

— **Na Goriškem** bo žito kupovala samo Associazione Cooperativa Agraria Giuliana, ki je edina od države pooblašena. Kmetje bodo morali obdržati za dom samo 3 q za vsako osebo in 2 q za seme za vsak ha. Vsako drugo prekupčevanje, zamenjava, darovanje žita itd. je strogo prepovedano.

Gorica, avgusta 1936. — Na 14 mesecev zapore in 2.000 lir globe je bil v kontumaciji obsojen Jakob Rutar, doma iz Čadrga št. 6 nad Tolminom, ker je zbežal z doma in se tako izognil vpoklicu v Abesinijo.

ROJAKI

Poslužujte se vedno in povsod podjetij in tvrdk, ki oglašujejo v Slov. Tedniku.

Sklicujoč se na naše glasilo boste sigurno dobro in točno postreženi.

S tem koristite samim sebi in listu obenem.

SMRT

Dne 24. julija je umrla v Ljubljani Race Rozina, roj. Jager, stara 52 let. Pokojnica je bila doma iz Herpelj pri Kozini. Bila je soproga znanega zidarskega mojstra g. Franca Race-ta.

NADALJNO POITALIJANČEVANJE SLOVENSKIH KRAJEVNIH IMEN

V reviji "Porta Orientale" (zvezek junij—avgust) je neki Angel Scocchi (Skok!) priobčil drugi del članka o slovenskih krajevnih imenih, ki jih je skrbno prevedel v italijanščino na podlagi globokega raziskovanja zgodovine in jezikoslovja. Po njegovem bodo morali Cerkno imenovati Casale Chiesa, Cerkovnico in Cerkovno pa Casa del Sagrestano. Vrh Cerkno ali Cerklanski vrh pa Cima di Casale Chiesa. "Pri Fari" (Postojna) mora biti Pieve S. Martino. Dol-Otlica pravi "Piccolo", da je eno izmed najbolj antipatičnih imen. Otlica se je nekdanj imenovala Angeljska gora. Iz besede "Angeljska" je nastalo zaporedoma andelska, ondelska, odleska, od oliska, otlica, otelea! Torej Otlica naj postane Monte Sant'Angelo, Erzeli pa naj postane Sant'Angelo, ker Erzeli naj bi izviral iz nemškega Erzengel.

SPET SLOVENSKA NARODNA PESEM POVOD ZA PREGANJANJE

Globa in pettedenski zapor idrijskega gostilničarja

V idrijski gostilni pri "Šepetaven" se je 19. julija zbralo nekaj fantov in deklet. Med razgovorom in ob vinu so se ojunčili in zapeli neko slovensko narodno pesem. Takoj nato pa ski agenti, popisali vse fante in dekleta, ki so se na gostilniških vratih pojavili policij-jih je bilo osem po številu in jih spodili iz gostilniških prostorov. Gostilničar je bil zato, ker je dovolil prepevanje slovenske pesmi v svojem lokalni kaznovan z globo 300 lir in pettedenskim zaporom, ostalih osem pa so prijavi-li na merodajno oblast.

ŠE O PREPOVEDI RABE SLOVENSKEGA JEZIKA V TRŽAŠKIH CERKVAH

Slovensko prebivalstvo Trsta in okolice je še vedno silno razburjeno radi odprave slovenskega jezika iz vseh cerkva. Čelega mesta in

QUILMES BOCK
La mejor cerveza negra

predmestja. Kljub vsem protestom in intervencijam pa do danes ni opaziti niti najmanjše izpremembe. Ljudstvo spravlja celo odhod dosedanjega prefekta Tienga v zvezo s to afero in si obeta od tega izpremembo na boljše. Enako krožijo vesti, da je Vatikan izdal odredbo, da naj se vzpostavi zopet prejšnje stanje in da tržaški škof samo čaka, da bi ta nalog postopoma tudi izvršil.

Toda vse to utegne biti samo pobožna želja prebivalstva, ki je bilo oropano zadnje narodne pravice. Kajti bolj verjetna in tudi od raznih strani potrjena je vest, da so se prav v zadnjem času sestali kardinali v Rimu in razpravljali o stališču, ki naj ga zavzema katoliška cerkev glede zaščite narodnih manjšin. Obveljalo da je mnenje nekega nemškega kardinala, da naj se cerkev preveč ne vmešava v te probleme in na jprepušča rešitev manjšinskega problema prizadetim državam. — Z drugimi besedami cerkvene oblasti naj se ne protivijo nasilnemu raznarodovanju narodnih manjšin, pa naj si bo tudi v okviru cerkve.

ZARADI BEGA ČEZ MEJO

Pred sodišči v Gorici in Trstu so se zadnje dni spet kar vrstili procesi proti slovenskim fantom, ki so bežali čez mejo brez potnega lista ali obmejne izkaznice.

Naravnost dramatična je bila aretacija Antona Šabca, ki se je že pred leti izselil v inozemstvo, kjer je našel tudi delo in kruh. Pred 2 mesecema je prišel na mejo in po naključju zašel čez njo. Tik ob meji je naletel na skupino ljudi in se z njimi nekaj pomenkoval, ko sta se jim približala dva obmejna miličnika. Z vso naglieo jo je ubral proti 100 m oddaljeni meji, a že se je spodtaknil ob korenini neke smreke in padel. Miličnika sta ga dohitela in končno kljub hudemu odporu obvladala ter uklenila.

Te dni se je vršil proces proti njemu pred tržaškim sodiščem. Obtožili so ga celo da je hotel miličnika podkupiti, da bi ga pustila nazaj čez mejo. Državni pravdnik je zahteval zanj 2 leti in 7 mesecev zapora, sodišče pa je vpoštevalo neke olajševalne okolščine in ga obsodilo na 1 leto in tri mesece zapora.

Nekoliko bolj komplicirana je bila obtožba 29letnega Franceta Sabotiča iz Breginja, ki bi naj bil odnesel iz skladišča 23. infanterijskega polka dve skrinjici z 8300 lir v gotovini in v vrednostnih papirjih ter nato skušal zbežati čez mejo, a je bil baš na meji aretiran. Izkazalo se je pa, da je obe skrinjici kupil za mal denar od nekega neznanca. Vendar je bil obsojen na 1 leto in 8 mesecev zapora ter 4400 lir denarne kazni in plačilo vseh sodnih stroškov.

Končno so bili pretekli četrtek zaradi običajnega bega v kontumaciji obsojeni 27-letni France Fornazarič iz Stare gore pri Gorici na 4 mesece zapora in 3000 lir denarne kazni, 25-letni France Šušteršič iz Oslavja na 3 mesece in 3000 lir, 21-letni Vladimir Mavrič iz Vrtojbe na 3 mesece in 1000 lir ter 30-letna Emilia Žnidaršičeva iz Gorice na 4 mesece zapora in 3000 lir denarne kazni.

ZOBOZDRAVNICA

Dra. Samoilovič de Falicov

in **FELIKS FALICOV**

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2534

MODNA KROJAČNICA STANIČ AVGUST

Obleke po meri. Čiščenje, in obračanje površnikov ter oblek. Specijalna izdelava ženskih oblek in površnikov.
JUNTA 5316. — Bs. Aires

Dr Carlos A. Urquijo

Otroške bolezni. — Zdravnik od zavoda sirot in španske bolnice
Ultravioletni žarki
Sprejema od 15 ure do 17.30
Juramento 4874. B. Aires. U. T. 51-3604

Franio Huspaur

F. QUIROGA 1441 — Na Dock Suda

SLOVENSKA LEKARNA

Vam nudi najboljša zdravila po niski ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošiljamo tudi v notranjost republike. Priporočajo se

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK,
diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni.
Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo
Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer
LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

ANA CHRPOVA

Slov. babica
dipl. v Progi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporočajo vsem Slovenkam. — Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. — Postrežba prvovrstna.
Entre Ríos 621 U. T. 38 Mayo 8182

Pozor Rojaki

Otvorila sva krasno urejen
RESTAVRANT IN REKREO
s krogliščem in kegljiščem
Calle MONTENEGRO 1586
Ples vsako nedeljo
Za obilen obisk se priporočata
TURKOVICH in ŠTEMBERGER

CASA "CAMBOS"

Srajce klobuki, hlače od \$ 2.90 naprej
Av. SAN MARTIN 2718
Buenos Aires

CASA "CASTRO"

ČEVLJARNICA — KNJIGARNA
šolske in pisarniške potrebščine
Prodaja modnih čevljev po nizki ceni za moške in ženske
TRELLES 2668 — Paternal

Krojačnica

MOZETIČ

Cenjenim rojakom sporočam, da sem dobil novomodne vzorce. za obleke in površnike. Delo prvovrstno, cene zmerne, blago trpežno

Se priporočajo

Sebastjan Mozetič

5019 - OSORIO - 5025

(PATERNAL)
BUENOS AIRES

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

+ VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevračenja, izguba spomina in šibkost.
REVMAZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ZELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
Popolno ozdravljenje \$ 30.—
Plačevanje po \$ 5.— na teden.
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

Restaurant "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Lepi prostori, pripravno za svadbe
Vsako nedeljo ples.

CENE ZMERNE — Prenočišče po 70 cent.

Se priporočajo lastnik

EMILIO ŽIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL

OKNO V SVET

Lisbona. — Kot v Španji je pričelo tudi na Portugalskem vreti med narodom. Portugalski kapitalisti so namreč pričeli kovati dobiček iz nesreče španskega ljudstva in tega se je pričel narod zavedati.

Lisbona. — V sredo se je moštvo na treh portugalskih vojnih ladjah uprlo častnikom. Upor je bil kmalu udušen. Kot ponavadi, so upora obdolženi komunisti.

Moskva. — Buharin in Rikov sta spoznana nekrivim pri komplotu proti Stalinu.

London. — Kot smo poročali je prejšni teden japonska vlada naznanila, da mora vsled varnosti zvišati vojno mornarico, sta izjavili Anglija in Združene države, da morajo tudi istotako napraviti.

Zaradi ljubega miru se vse oborožuje, to je pa res čudna logika.

London. — Nemčija zahteva na lep način svoje nekdanje kolonije, ki jih ima v posesti Anglija. Zadnja menda ni pripravljena odstopiti bivše nemške kolonije čeprav ji zato ponujajo Nemci lepe trgovske ugodnosti.

Moskva. — V okraju Minsk, ki je našim čitateljem gotovo znan še iz zadnje vojne, se vršijo velike vojaške vaje rdeče vojske.

To pomeni, da hočejo Sovjeti privaditi vojaštvo omenjenemu terenu, kjer se bo vršila prihodnja bitka med rusko in nemško armado, za katero se z vso pažnjo na obeh straneh pripravljajo.

Moskva. — V Ukrajini so orožniki ubili nekega fašističnega špijona. Pri njem so našli veliko svoto denarja in drugih dokumentov.

Dunaj. — Na večjih krajih so eksplodirale bombe za kar vlada obdolžuje komuniste. To je pač samo pretveza kajti bombe polaga razpuščena milica Heimwehr ker hoče da ji vlada da nazaj službo vigilantov, da bo lovila nezadovoljne prebivalce in od tega nečednega dela lepo brez dela živela.

O domovin! Avstrijcev, koliko različnih "oboževalcev" imaš.

Varšava. — Generalisimus Rydz-Smigly se je vrnil na Poljsko. Oblasti so mu priredile velikanski sprejem prav od meje pa, do Varšave.

Poljaki so prepričani, da tako prebrisanega diplomata še niso imeli ki bi potegnil za sabo kar tri velesile, Francijo, Nemčijo in Italijo.

Ubogi narod dokler ga bodo taki patrijotje vlekli za nos.

London. — Angleški načelnik zračne plovbe poroča javnosti, kako je Anglija dobila v posest malvinske otoke.

Malvinski otoki so prav na jugu Južne Amerike in prav blizu argentinske republike.

Argentinskim rodoljubom se namreč zdi pod čast, da so ti otoki pod angleško oblastjo in jih bodo prav gotovo nekega dne z lepa ali z grdo zahtevali od Anglije.

To Angleži vedo, zato tudi skušajo že sedaj dopovedati, da imajo pravico do teh otokov.

Mussolinijevim delegatom se je polomilo

Ker so Pen klubi vseh narodov ustanovljeni zato, da koristijo z svojim delovanjem človeštvu, je njih prvi namen "svetovni mir" od katerega je odvisen napredek in dobrobit človeštva. Delegacije vseh klubov ki sedaj prisostvujejo Kongresu v Buenos Airesu, razen italijanske, so se izrazili zo "svobodo mišljenja" to je da si sme čitatelj ustvariti tako mnenje, katero se njemu zdi najprimernejše.

To je pa Musolinijeve odposlanke razkačilo, da so skozi tri dni vlekli debato, iz katere so, bodi mimo povedano, izšli poraženi in v kateri so bili oni proti goriomenjenim idejam, proslavljejoč vojno kot "edino zdravo sredstvo" in odbijajoč "svobodo mišljenja" ker pisatelj mora pisati le v prid imperjalizmu in ne za ljudstvo, katero ga ne razume. Seveda so bojne besede Marinetti-ja ki je vodja italijanske delegacije, našle ušesa in nasprotovanja, ker so se vse ostale delegacije izjavile proti vojni in proti diktaturi duha, katero bi radi upeljali italijani po vzorec, kot ga mora ubogo italijansko ljudstvo prenašati. Po sebnosti pa je vrščalo na galerijah, od kjer so se čuli razni glasovi, proti italijanski delegaciji.

V sredo je Kongres Pen Klubov počival in so vse delegacije izjavile da se mora na vsak način preprečiti nadaljna debata o politiki, katero je ukazal Mussolini ter, da se bodo razgovarjali samo o literarnih razmerah. Na ta način pa je javno mnenje in mnenje najboljših mislecev, pokazalo, da je z tistimi, ki hočejo mir in svobodo in tako potisnilo Mussolinija lajo v Italiji kar hočejo, a ostali svet naj puste pri miru ker Abesinija je bila samo ena.

Ko je izgnani nemški pisatelj Emil Ludvig, povedal koliko najboljših nemških del, je dal Hitler zažgati in izgnati najboljše nemške pisatelje, je aMrinetti izjavil, "da se tudi italijanska delegacija pridružuje ter obsoja barsko postopanje Hitlerske Nemčije, ker, da v fašistični Italiji se kaj takega ne dogaja". Oh, blagor tistemu ki tako hitro pozabi. Pri tem pa se gospod Marinetti ni spomnil, da je ravno on interveniral pri Duceju za našega pesnika in pisatelja Franceta Bevka kateri je bil obsojen od fašistične vlade na konfinacijo. Gospod Bevk mu je prav gotovo povedal, pri tej

priliki, da sofašisti po nalogu iz Rima zažgali vse slovenske knjige na Primorskem in uničijo še sedaj vsako slovensko besedo če se prikaže na naših slovenskih tleh. Predolgo in škoda bi bilo dokazovati vse barbarstvo, katerega so fašisti napravili pri nas, zato molčimo saj vemo da ni zvitorepka nič proti fašistični politiki in njegove odposlanke, kamor spadajo. Naj detiki.

CERKVENI VESTNIK

To nedeljo (13. sept.) bo maša na Avellani ob 10h za rajnega Ivanič Janoša. Večernice ob 4h na Paternalu.

Ta teden je kvaterni. Pošta v tej deželi ni ta teden nikakega.

V torek je spomin povišanja svetega križa. Judom v pohujšanje, poganom pa neumnost, Kakor je nekoč napisal sv. Pavel, da je križ tako velja tudi danes. Samo ob križu Gospodovem človek razume, zakaj je treba na svetu trpeti. Moderni pagani in judje ne marajo krščanskega "križa". Nam je pa ravno v križu dan odgovor na tisto, kar je njim nerešljiva uganka. V križu imamo upanje, odrešenje in veselje.

V nedeljo 20. sept. bo maša na Paternalu, večernice na Saavedri.

V soboto 19. sept. prideta z Cap Arcona g. Doktorič in g. Kastelic.

Bliža se obletnica euharističnega kongresa, ki se proslavi v oktobru. Tudi Slovenci ne smemo zaostati za drugimi in se moramo na ta dogodek primerno pripraviti in ga proslaviti. Isti Gospod Jezus, ki ga v sveti hostiji častimo, nam bo nekoč sodnik. Ali je tvoje življenje tako da te ne bo strah stopiti pred njega, ko boš poklican na sodbo? Nikar si ne zapirajmo oči!

Zato ste vsi povabljeni da doprinesete vsak po svoji moči in dobri volji, da damo ob tej obletnici čast Gospodu Jezusu.

Hladnik Janez.

PRIJATELJ VAŠEGA POVERJENJA

Ni mogoče dobiti dobrega prijatelja samo na en dan. Potrebno je, da se z njim večkrat družite, tako da se medsebojno poglobite spoznata. Kadar česa potrebujete, da Vas Vaš prijatelj razume in da rad ustreže Vaši prošnji.

Posetite našo Banko ali nam pišite v Vašem materinem jeziku. Dobili boste na tisoče vaših rojakov, ki se poslužujejo samo našega posredovanja, ki so najboljša garancija o naši BRZI, TOČNI in USLUŽNI postrežbi.

DAJTE NAM ENO NAROČILO IN SE PREPRIČATE!

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

Avda. L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

Naše uradne ure so: od 8½ do 7 zvečer, v sobotah do 12½ ure.

Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

IZ JUGOSLAVIJE

KINČ NEBESKI — NA BOBNU

Na boben je prišel velehotel Ivana Kenda na Bledu z vsem obširnimi zemljiščem. Hotelir ki je imel vrednosti za 76 milijonov Dinarjev, je s svojimi špekulacijami vse pognal. Zdaj pa se gre za to, ali bo hotel kupil kak domačin ali ga bo tujec. Bila bi prava sramota za jugoslovansko državo, če bi prišel v tuje roke.

ANGLEŠKI KRALJ EDVARD PO JUGOSLAVIJI

Jugoslovansko časopisje je delalo vse vrste komplementev angleškemu kralju Edvardu, ki je mimo grede obiskal tudi razne jugoslovanske kraje.

"Jutro" piše prav po srednjeveškem mišljenju o nekem Miho Pracat, ki da je bil pravi Dubrovniški Rockefeller. Znal da si je ustvariti ogromnega bogastva.

Danes seveda so samo še pravljice o njem in nekaj razvalin njegovega gradu. Kot ponavadi pri bogatih ljudeh, je "občudoval" neko lepoticco, ki pa da zaradi tega ni izgubila poštenega imena.

KRALJ PETER NA IZLETU V SLOVENIJI

Mladi kralj Peter je prispel na izlet v Kamniško Bistrico. Počutil da se je prav zadovoljenega med kmečkimi vrstniki ki so mu zvečer zapeli nekaj pesmic in igrali na harmoniko. Potem je odšel kralj na Bled.

Njegova mati kraljica Marija je želela, da

prebije počitnice v družbi nekaj vrstnikov ki da naj bodo iz skromnih družin. Mlademu kralju so res preskrbeli 7 vrstnikov, tri Srbe, dva Hrvata in dva Slovenca.

To je res vse lepo, če bi se za vsem tem ne skrivala navadna politika, za katero seveda mladi kralj Peter ni odgovoren, in se brez dvoma prav srečnega počuti med svojimi vrstniki, četudi niso iz bogatih družin.

V ostalega pa smo popolnoma gotovi, da ga bodo "skrbni" vzgojitelji že skušali napraviti zatiraleca naroda, če le fant, ko bo enkrat dorastel, ne bo sam od sebe toliko pošten in energičen, da bo vsem tem "patrijotom" potegnil masko z obraza ter resnično stopil na čelo narodu ter ga vodil v boljšo bodočnost.

LEPE MISLI

Mnogi gospodarstveniki delajo navodila, kako bi se dala država s pomočjo državnega in privatnega kapitala gospodarsko dvigniti.

Ideje so res lepe, ampak kaj pomaga, ko navadno ostane vse le pri lepih mislih, ali pa se za vsem tem skriva umazana politika.

Jugoslovanskemu narodu manjka krepkih gospodarskih in političnih izvedencev ki bi vse sušmarje izločili.

CIGANE BODO NASELILI NA OTOKE

Kot poročajo se klati po Jugoslaviji okrog 30 tisoč ciganov, ki so z drugimi brezposelnimi prava šiba božja za prebivalstvo in svetujejo nekateri vladi, da bi bilo najbolje, če te ljudi naseli na jadranske otoke, da jih obdelajo in od dela svojih rok živijo ter da se jih vojaško zastraži, d ne pobegnejo.

PISATELJ PAVEL GOLJA

G. Pavel Golja je bil rojen v Trebnjem 1887 leta. Njegov ded je bil iz Tolminskega.

Vojska ga je zanesla v rusko ujetništvo. To in trpljenje v vojni odseva iz njegovih literarnih darov. Spisal je premnogo pesmic: pesmi o zlatonoskah (1921) Večerna pesmarica (1921) je spomenik padlim vojakom... Mnogo pesmi njegovih je objavil Ljubljanski Zvon 1926.

Priljubljena je mladinska igra Peterčkove poslednje sanje in ostra kritika puhloglave "jare gospode" po zgledu Cankarjevih Hlapcev v ostri satiri "Kulturna prireditelj v Črni mlaki". (1933). V času težkih notranjih državnih borb se je vedno zavzemal z odločno borbenostjo za slovenske pravice. Bil je nekaj časa ravnatelj gledališča v Subotici. Sedaj že dolgo leta uspešno vodi ljubljansko narodno gledališče.

Dr. J. HAHN

NOTRANJE BOLEZNI — PREZGODNJE ALI ZAKASNELO PERILO
JAJČNIK — MATERNICA — BELI TOK — ŽELODEC — DROBOVJE —
OBISTI — SLABA KRI — ULTRAVIOLETNI ŽARKI.

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601 —

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

SPREJEMA OD 3—8 ZVEČER — PLAČEVANJE TEDENSKO ALI
MESEČNO.

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika

zatecite se k

Dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije — Kapavca
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542

Fotografija "LA MODERNA"

NOVOPOROČENI Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo.

Poštarne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

Fotograf. "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

RESTAVRANT - BAR

nudi vse ugodnosti našim rojakom
Kegljišče. — Vsako nedeljo ples.
Slovenski orkester "Valenko"
Za obilen obisk se priporoča

Štefan Celec

M. ESTEVEZ 499, AVELLANEDA